Ազգ
Azg
armenian daily

2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 178 (2863)

Գիշերները ադրբեջանցիները գնդակոծում են Նոյեմբերյան-Իջեւան ավտոճանապարհը

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի լույս 30-ի եւ հոկտեմբերի լույս 1-ի գիշերները Ադրբեջանի Ղազախի շրջանի հենակետերից հրաձգային զենքերով գնդակոծվել է Նոյեմբերյան-Իջեւան ավտոճանապարհի Ոսկեպար-Կիրանց հատվածը: Տուժածների մասին տեղեկություններ չկան: Կոթի-Իջեւան երթուղային միկրոավտոբուսի վարորդ Ավետիք Բեջանյանը հայտնեց, որ այդ գնդակոծությունների պատճառով ինքը ստիպված է եղել հոկտեմբերի 1-ի առավոտյան դեպի Իջեւան երթեւեկել Ոսկեպար-Կիրանց շրջանցիկ ավտոճանապարհով, որ կառուցվում է Լինսի հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ:

Օրվա ցերեկային ժամերին Ոսկեպար-Կիրանց սահմանամերձ ճանապարհը ադրբեջանական կողմից չի գնդակոծվում, եւ մեքենաների զգալի մասը երթեւեկում է այդ ճանապարհով:

Մտահոգիչ իրավիճակ Հայաստանին սահմանակից Վրաստանի ադրբեջանաբնակ շրջաններում

Նախընտրական պայքարում վրացի քաղաքական գործիչները միմյանց վիրավորանք հասցնելու նպատակով օգտագործում են «հայի մեկը» արտահայտությունը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Սեպտեմբերի 30-ին Վրաստանում ՀՀ դեսպանության առաջին քարտուղար Ս. Օգանեզովայի հետ հեռախոսազրույցում Մառնեուլի շրջանային վարչության նախագահի տեղակալ Գոչա Լորիան հայտնել է, որ տեղի բնակչությունը (Մառնեուլի, Բոլնիսի, Դմանիսի եւ Գարդաբանի շրջանները գերազանցապես ադրբեջանաբնակ են- խմբ.) շրջանային վարչությանը տեղեկացրել է, որ նպատակադրվել է հոկտեմբերի 1-ից Հայաստանը Վրաստանի հետ կապող երկաթուղին եւ ավտոճանապարհը փակել եւ իբր այդ գործողություններն իրականացվելու են շրջանի էլեկտրամատակարարումը վերսկսելու պահանջով:

Նույն օրը ուշ երեկոյան Վրաստանում Հայաստանի դեսպան Գեորգի Խոսրոեւը հանդիպել է Վրաստանի Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Թեդո Ջափարիձեի հետ՝ ներկայացնելով հայկական կողմի մտահոգությունները հոկտեմբերի 1-ից Հայաստանը Վրաստանի հետ կապող ավտոճանապարհը եւ երկաթուղին փակելու մտադրությունների կապակցությամբ:

«Ազգը» դիվանագիտական աղբյուրներից տեղեկացավ, որ Թեդո Ջափարիձեն խոստացել է անել հնարավորը, որպեսզի Հայաստանի ճանապարհը չփակվի:

Լինելով Բոլնիսի եւ Մառնեուլի շրջաններում, մենք տեղեկացանք, որ եւ սեպտեմբերի 30-ին, եւ հոկտեմբերի 1-ին փորձ է արվել փակելու ճանապարհը: Ընդսմին պարզ չէ, թե ովքեր են փորձում փակել ճանապարհը՝ տեղի ադրբեջանցինե՞րը, ովքեր իրենց ամիսներով լույս չեն ստանում, թե՞ այդ տարածաշրջանում նախագահ Էդ. Շեւարդնաձեի նախկին լիազոր Լեւան Մամալաձեն:

Տես ♦ էջ 3

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Վյաչեսլավ Տրուբնիկով. Ղարաբաղի խնդիրը «սուր է, լուրջ, շատ մեծ եւ չպետք է անտեսվի»

ՀԱԱԳԱ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի առաջին փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը համարել է «սուր, լուրջ եւ շատ մեծ»: «Այն չպետք է անտեսվի», ընդգծել է դիվանագետը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ կայացած հարցազրույցի ժամանակ: Տրուբնիկովն այստեղ է ժամանել մասնակցելու Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման խնդրով ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահների հանդիպմանը ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի՝ Նիդեռլանդների արտաքին գործերի նախարար Յաապ դը Հոոպ Սխեֆերի հետ:

Տրուբնիկովը ողջունել է «դեռեւս ոչ Բաքվում, ոչ Երեւանում, ոչ էլ Ստեփանակերտում չեղած հոլանդական ներկայացուցչության» մտադրությունը՝ «ուղեւորվելու տարածաշրջան՝ տեսնելու համար, թե ինչ վիճակում է ներկայումս գտնվում ղարաբաղյան գործընթացը»:

«Մենք ջանացինք դը Հոոպ Սխեֆերի ուշադրությունը հրավիրել ղարաբաղյան հիմնախնդրի վրա,- նշել է Տրուբնիկովը: - Իմ կարծիքով, դա մեզ հաջողվեց»: «Տարածաշրջան այցելելու բուն որոշումն ասում է այն մասին, որ ԵԱՀԿ-ի հաջորդ նախագահը՝ Բուլղարիան, արդեն հետաքրքրվում է այդ խնդրով»: «Կարծում եմ, որ այդ էստաֆետը կշարունակեն բուլղարները, եւ գործընթացն առաջ կընթանա», նշել է Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարի առաջին տեղակալը:

ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը մասո՞ն է

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Մեր կուսակցական ղեկավարները քաղաքական հեռատեսություն չեն ունեցած անցեալին եւ չունին այսօր իսկ: Տարված են անձնական շահերեն: Իրենց աթոռը պահելու, իրենց դիրքը ամրացնելու մասին կմտածեն: Դիվանագիտության եւ քաղաքական հեռատեսության պակասը թե արտասահմանի մեջ է, թե Հայաստանի մեջ», իր նամակներում գրել է միջազգային դեմք դարձած, հեղինակավոր մի հայ, հայտնի «Գնդապետ Քեչիջյան բեյ» մականունով, որ ավելի քան 40 տարի եղել է մասոնական, ու նաեւ սիոնական, իսկ կյանքի վերջում՝ 93 տարեկանում, 1972 թվականին մահացել որպես հակասիոնիստ: «Մեծ Մերձավոր Արեւելք հրեական ծրագրի համաձայն, համաթրքական ուժ պիտի ստեղծվի Թուրքիո՝ եւ Ադրբեջանի միացումով եւ Իրանի գործակցությամբ, հակադրվելու համար արաբական հսկա աշխարհին, սանձելու համար արաբական շարժումը դեպի Իսրայել: Պանթուրանիզմի ծրագիրն է, որ պիտի իրագործվի, բայց անոր իրագործման ճամփուն վրա մեծ արգելք մըն է Հայաստանի գոյությունը: Խաղ մը պիտի խաղցվի հայության գլխուն, որպեսզի մեջտեղեն վերցնեն զինքը» նախազգուշացրել է նա: Այս մասին տեղեկացանք «Հայ արիական միաբանության» նախագահ Արմեն Ավետիսյանի հրավիրած երեկվա մամլո ասուլիսում, որի նպատակը, ինչպես հայտնեցին կազմակերպիչները, մեր քաղաքական ու մտավորական դասի վրա մասոնական կազմակերպությունների ազդեցության վտանգի մասին հանրությանը տեղեկացնելն էր:

Տես ♦ էջ 2

«ԵԷՍ ՌՈՍՍԻ»-ն պատրաստ է սկսելու աշխատանքը Հայաստանի տարածքում

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՌԴ արդյունաբերության եւ գիտության նախարարությունում կարծում են, որ հայկական էներգաձեռնարկությունները, որոնք անցել են Ռուսաստանին իբրեւ սեփականություն միջուկային վառելիքի դիմաց Հայաստանի պարտքերի հաշվին, պետք է դրական դինամիկա ցուցադրեն, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: «Էներգաձեռնարկությունները պետք է դրական դինամիկա ցուցադրեն առաջին հերթին Հայաստանի տարածքում», ասել է արդյունաբերության եւ գիտության նախարար Իլյա Կլեբանովը: Նրա տեղեկատվությամբ, «ԵԷՍ Ռոսսիի» ՌԲԸ-ն պատրաստ է սկսել աշխատանքը Հայաստանի տարածքում»: Ինչպես հայտնել են էներգահոլդինգի մամլո ծառայությունից, անցած շաբաթ «ԵԷՍ Ռոսսիի» ՌԲԸ-ն պայմանագիր է ստորագրել հայկական կողմի հետ՝ Հայաստանում գտնվող Հրազդանի ՋԷԿ-ը հավատարմագրային կառավարման հանձնելու մասին: Ընդամենը հայկական տարածքում ընկերությունը գործում է երեք առանցքային էներգաօբյեկտների հետ, այդ թվում Հայկական ԱԷԿ-ը եւ Սեւան-Հրազդան ՀԷԿ-երի կասկադը, որի մեջ մտնում են 5 հիդրոէլեկտրակայաններ, հայտնել են մամլո ծառայությունում: «Ինչ վերաբերում է վերջերս «ԵԷՍ Ռոսսիի» ՌԲԸ հավատարմագրային կառավարումն ստացած Հրազդանի ՋԷԿ-ին, ապա նախապատրաստական փուլն արդեն անցել է: ՌԲԸ-ն պատրաստվում է Հրազդանի ՋԷԿ-ի կառավարմանը», ասել է մամլո ծառայության աշխատակցուհին:

Երեխայի ծննդյան դեպքում կվճարվի 35 հազար դրամ

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ կառավարության որոշմամբ ավելացվել է նպաստների մի քանի տեսակների չափը: Ինչպես նշեց Սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի սոցիալական ապահովագրության վարչության պետ Աշոտ Աբրահամյանը, սեպտեմբերի 26-ից երեխայի ծննդյան դեպքում միանվագ կվճարվի 35 հազար դրամ՝ նախկին 5900 դրամի (շուրջ 10 դոլար) փոխարեն: Վարչության պետը հայտնեց նաեւ, որ փոփոխվել է մինչեւ կենսաթոշակային տարիքի անձանց մահվան դեպքում հանգուցյալի ընտանիքին տրվող գումարի չափը՝ 3000 դրամի փոխարեն միանվագ կվճարվի 25 հազար դրամ, կենսաթոշակային տարիքի անձանց մահվան դեպքում՝ 75 հազար դրամ (նախկինում՝ 45 հազար դրամ):

Եւս 12 ավտոբուս Լիոնից

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի եւ Լիոնի քաղաքապետարանների միջեւ ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն, օրերս Լիոնից Երեւան է բերվել քաղաքային մոդիֆիկացիայի 12 ավտոբուս: Ինչպես նշեց Երեւանի քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության պետ Արեգ Բարսեղյանը, դեռեւս որոշված չէ, թե որ երթուղին կհամալրեն այս ավտոբուսները, իսկ առաջին խմբաքանակի 10 ավտոբուսները համալրել են թիվ 1 երթուղին:

Էռնեկյանն ընդարձակում է իր բիզնեսը

ՄՈՆՏԵՎԻԴԵՈ, 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ուրուգվայի «Ռադիո-Արմենիայի» աշխատակից Դիեգո Կարամանուկյանը հայտնել է, որ մեր հայրենակից Էդուարդո Էռնեկյանը մտադրություն ունի ընդարձակել իր բիզնեսը հայրենիքում՝ Արգենտինայում: Օդակայանային բիզնեսից բացի Էռնեկյանը որոշել է մասնակցել նաեւ ավտոճանապարհների շահագործման բավականին շահութաբեր բիզնեսին: Շատ երկրներում ավտոմայրուղիները վճարովի են ու նրանցով կարելի է երթեւեկել որոշակի գումար մուծելուց հետո: Էռնեկյանի ընկերությունը մասնակցելու է ազատ մայրուղիների մրցույթին: Նրա ներկայացրած հայտը կառավարությունն արդեն ընդունել է: Մրցույթը տեղի կունենա հոկտեմբերի 17-ին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՈՆ

Երեւանում նշվեց ՉԺՀ հռչակման 54-րդ տարեդարձը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայ-չինական ընկերության նախաձեռնությամբ, Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության հայկական ընկերությունում այսօր նշվեց Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության հռչակման 54-րդ տարեդարձը, որը 1993 թ-ից սկսած ամեն տարի նշվում է Հայաստանում:

ՀՀ-ում Չինաստանի դեսպան Ցզո Սյուեյանը, անդրադառնալով հայ-չինական հարաբերություններին, նկատեց, որ քաղաքական հարցերում երկու երկրները որեւէ տարաձայնություն եւ դժվարություններ չունեն: Նորմալ են զարգանում նաեւ տնտեսական հարաբերությունները, թեեւ կան որոշակի խնդիրներ, որոնց հաղթահարման համար ներկայումս ճշգրտվում են փոխշահավետ համագործակցության ոլորտները:

Նրա գնահատմամբ, տնտեսական համագործակցությունը շահավետ կլինի երկու երկրների համար՝ «պարզապես անհրաժեշտ է մշակել փոխգործակցության ճիշտ ուղին»: Այս առումով Ց. Սյուեյանը մասնավորապես առանձնացրեց «Նաիրիտի» համագործակցությունը չինական ձեռնարկությունների հետ:

Միջոցառման ընթացքում հայ-չինական ընկերության ներկայացուցիչ Հենրիխ Գրիգորյանը ներկայացրեց ՉԺՀ անցած ուղին, նրա պատմամշակութային եւ քաղաքական կյանքը:

Ցուցահանդեսը կոնկրետ արդյունքներ տվեց

Նշեց առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահ Մարտին Սարգսյանը

Սեպտեմբերի 22-29-ը Հայաստան-սփյուռք տնտեսական համաժողովի շրջանակներում կազմակերպված Panarmenian Expo ցուցահանդեսների արդյունքները երեկ ամփոփեց Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահ Մարտին Սարգսյանը: Նա նշեց, որ մասնակցում էին 160 տեղական կազմակերպություններ, որոնք ներկայացնում էին իրենց արտադրանքն ու ծառայությունները: Ցուցահանդեսը չէր ֆինանսավորվում պետբյուջեից: Այստեղ առաջին անգամ կիրառվեց ինտերնետ բիզնեսի գաղափարը: Յուրաքանչյուր մասնակից հնարավորություն ունեցավ 3-5 րոպեի ընթացքում ներկայանալ եւ ներկայացնել իր արտադրանքը: Ցուցահանդեսի էջը, կազմակերպիչների կարծիքով, մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել՝ այցելուների թիվը կազմել էր մոտ 36 հազար: Այդ թվում Եվրոպայից այցելուների թիվը մոտ 8200 էր, ԱՄՆ-ից՝ 7600, Ռուսաստանից՝ 6500 եւ Հայաստանից՝ 14 հազար:

Պարծյալ ԱԱՊ նախագահի հավաստմամբ, ցուցահանդեսը դրական արդյունքներ տվեց: Մասնակիցների ավելի քան 80 տոկոսը ձեռք բերեց կոնկրետ պայմանավորվածություններ, կնքվեցին պայմանագրեր: Մարտին Սարգսյանն առանձնացրեց ցուցահանդեսին մասնակից միակ բանկի՝ «Կոնվերս բանկի» մասնագետ ֆակտորինգի ծառայության առնչությամբ շուրջ 30 պայմանավորվածությունները եւ 3 կնքված պայմանագրերը: Այդ ծառայության մասին մանրամասներ ներկայացրեց բանկի մարկետինգի բաժնի պետ Կոնստանտին Սարոյանը:

Սամուլի աուլիսի ժամանակ տեղեկացվեց նաեւ, որ Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատ են այցելել Ռուսաստանի հայերի միության ներկայացուցիչները եւ ներկայացրել համահայկական համաշխարհային առեւտրային կազմակերպություն ստեղծելու ծրագրերը:

ԱԱՊ ցուցահանդեսների կազմակերպման պատասխանատու Աննա Հակոբյանը հայտնեց, որ նախապես խոսացվել էր, որ մասնակիցների թիվը կլինի մոտ 100, բայց եղավ 160: Որոշ կազմակերպություններ էլ մերժվել են տարածքի սղության պատճառով: Մասնակիցների մոտ 80 տոկոսը պատրաստակամություն է հայտնել նորից մասնակցելու նման ցուցահանդեսների, որովհետեւ կոնկրետ արդյունքներ են ունեցել: Նշվեց նաեւ այս ցուցահանդեսի մասնակցության վճարի չափը՝ 1 քառ. մետրի համար 40 դոլար: Վարձակալվել էր 1200 քմ տարածք:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Գերմանա-հայկական հիմնադրամը 5 տարեկան է

Երեկ ՀՀ Կենտրոնական բանկում հանդիսավորապես նշվեց Գերմանա-հայկական հիմնադրամի (ԳՀՀ) գործունեության 5-ամյակը: Ինչպես իր ելույթում նշեց ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, առաջին պայմանագիրը 6 մլն մարկ արժողությամբ ՀՀ ԿԲ-ի եւ գերմանական KfW բանկի միջեւ կնքվեց 1998 թ.-ին: Դրանից հետո յուրաքանչյուր տարի գերմանական կողմը, տեղեկանալով ծրագրի հաջող իրագործման մասին, ավելացնում էր գումարը: Ծրագրի արդյունքում ստեղծվել է 2500-3000 աշխատատեղ Երեւանում եւ 10 մարզերում: Հիմնադրամը որպես գործընկեր բանկեր ընտրվել են 4-ը՝ «Անելիք» բանկը, «Հայէկոնոմբանկը», ACBA (Հայգյուղփոխօգնության բանկը), «Կոնվերս բանկը»: Վարկերը 100 տոկոս վերադարձելիություն ունեն: Տիգրան Սարգսյանն ընդգծեց, որ ԳՀՀ ծրագիրն ապացուցեց, որ Հայաստանում հնարավոր է հաջողությամբ իրականացնել վարկային ծրագրեր եւ իր շնորհակալությունը հայտնեց Գերմանիայի կառավարությանը:

Հայաստանում Գերմանիայի դեսպան Հանս Վուլֆ Բարտելսը նշեց, որ Գերմանիայում ամենամեծ թվով աշխատատեղեր են ապահովում եւ նպաստում տնտեսության զարգացմանը փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրությունները: Այդ պատճառով էլ իրենք նպատակահարմար համարեցին աջակցել Հայաստանում փոքր եւ միջին ձեռնարկությանը: Դեսպանը հայտնեց, որ 5 տարում 6 հազար վարկեր են տրամադրվել 40 մլն եվրո արժողությամբ, ինչի շնորհիվ պահպանվել են 10 հազար աշխատատեղեր եւ ստեղծվել մոտ 3 հազար նոր աշխատատեղեր:

Հիմնադրամի տարեդարձի կապակցությամբ ելույթ ունեցողներից KfW բանկի ներկայացուցիչ Կարապետ Գեւորգյանը տեղեկացրեց, որ որոշվել է բանկային համակարգում եւ տնտեսության մեջ ընդլայնել կազմակերպության ֆինանսավորած գործարար ծրագրերը: Վերջերս ստորագրված համաձայնագրի համաձայն, եւս 7,6 մլն եվրո է տրամադրվելու Հայաստանին: Ելույթ ունեցողը նշեց նաեւ, որ նախապատրաստման փուլում են վարկային երաշխիքների եւ ավանդների ապահովագրման հիմնադրամների ստեղծման ծրագրերը, որոնց իր նպաստն է բերում գերմանական կողմը:

Հայաստանի բանկերից շնորհավորանքի եւ շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ Բանկերի միության եւ «Անելիք» բանկի վարչության նախագահ Սամվել Ճզմաչյանը, ընդգծելով ԳՀՀ-ի նշանակությունը Հայաստանում փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության զարգացման գործում: Նա ցանկություն հայտնեց նաեւ, որ ապագայում հիմնադրամի գործունեության ոլորտում ընդգրկված բանկերի թիվն ընդլայնվի:

Ա. Մ.

Հոկտեմբերի 1-ը տարեցների միջազգային օրն էր

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 1-ը տարեցների միջազգային օրն է, եւ Հայաստանը այն նշում է ավելի քան 10 տարի: Ինչպես հայտնեց ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարության հաշմանդամների եւ տարեցների հիմնահարցերի վարչության պետ Ջեմմա Բաղդասարյանը, ներկայումս Հայաստանում ապրում են 500 հազարից ավելի տարեցներ, եւ այդ իսկ պատճառով երկիրն այսօր համարվում է ծերացող: Նախարարությանը պատկանող երկու տուն-ինտերնատներում խնամվում են 450 ծերեր, իսկ Միայնակ տարեցների եւ հաշմանդամների սոցիալական սպասարկման հանրապետական կենտրոնը Երեւան քաղաքում տնային պայմաններում սպասարկում է 1200 միայնակ ծերերի եւ հաշմանդամների: Վարչության պետը նշեց նաեւ, որ ի տարբերություն նախորդ տարիների, ներկայումս ծերանոցներ ընդունվելու համար հերթեր չեն գոյանում: Դա, ըստ Ջեմմա Բաղդասարյանի, պայմանավորված է ոչ թե ծերանոցներում տեղերի ավելացմամբ, այլ դիմողների քանակի նվազմամբ: «Նախարարության քաղաքականությունն է ոչ թե ավելացնել ծերանոցների թիվը, այլ հնարավորինս կազմակերպել տնային սոցիալական սպասարկումներ», ընդգծեց Բաղդասարյանը:

Հոկտեմբերի 3-5-ը տեղի կունենա մարդու իրավունքներին նվիրված երեւանյան միջազգային 8-րդ խորհրդաժողովը

ՀՀ Սահմանադրական դատարանը, Եվրախորհրդի «Ժողովրդավարություն իրավունքի միջոցով» եվրոպական (Վենետիկի) հանձնաժողովը եւ «Երիտասարդ ժողովրդավարության երկրների սահմանադրական դատարանների միջազգային կոնֆերանս» կազմակերպությունը հոկտեմբերի 3-5-ը «Կոնգրես» հյուրանոցում կանցկացնեն երեւանյան միջազգային 8-րդ խորհրդաժողովը: Խորհրդաժողովի թեման է՝ «Մարդու իրավունքների սահմանափակումների գնահատման հիմնական չափանիշները սահմանադրական արդարադատության պրակտիկայում»: Գիտաժողովի մասնակիցներին բացման խոսքով կդիմի ՀՀ ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, ողջույնի խոսքեր կհղեն՝ ՀՀ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը եւ Վենետիկի հանձնաժողովի քարտուղար Ջիանի Բուքիքիոն: Կլինեն մի շարք զեկուցումներ եւ քննարկումներ: Խորհրդաժողովի ներկայացուցիչների համար նախատեսվում է հանդիպում ՀՀ նախագահի եւ ՀՀ ԱԺ նախագահի հետ:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Թող մեզ հետ հավքի նստեն

Ուսանողական հանրակացարանի բնակիչները պայքարը չեն դադարեցնի, մինչեւ ԿԳ նախարարը նրանց հետ կլոր սեղանի չնստի

Ձեյթունի ուսանողական հանրակացարանի բնակիչների խնդիրը մոտ կես տարվա պատմություն ունի: Մինչ օրս ուսանողները դիմել են ԱԺ նախագահին, պատգամավորներին, սակայն ոչ մի արձագանք չեն ստացել: Սեպտեմբերի 24-ին ցույց են կազմակերպել նախագահական նստավայրի մոտ, սակայն դրան ի պատասխան հաջորդ օրը ստացել են նախարարի հետեւյալ հայտարարությունը. «Ես չեմ հասկանում, թե ուսանողներն ինչ են ուզում, ինչու են ցույցեր անում»: Ուսանողներն էլ առաջարկում են նախարարին հանդիպել ու քննարկել խնդիրը:

Դեռեւս օգոստոսին ԿԳ նախարարը հայտարարել էր, որ հանրակացարանի 4-րդ մասնաշենքը հանձնվում է Եվրոպական կրթական տարածաշրջանային ակադեմիային, 5-րդը՝ Երեւանի պետական բժշկական համալսարանին: Այսօր կառավարությունը հայտարարում է, որ 4-րդ մասնաշենքը մնում է «Ձեյթուն ուսանողական ավան» հիմնադրամի կազմի մեջ: 5-րդ մասնաշենքի ուսանողներին այժմ տեղափոխում են 4-րդ եւ 6-րդ մասնաշենքեր: Սակայն նրանք չգիտեն՝ ումն է 4-րդ մասնաշենքը՝ Եվրոպական կրթական տարածաշրջանային ակադեմիայինը, թե՞ «Ձեյթուն ուսանողական ավան» հիմնադրամինը: Ուսանողները «խնդրում, պահանջում» են Սերգո Երիցյանից այդ հարցի գրավոր պատասխանը: Նրանք նաեւ նշում են, որ այդ մասնաշենքերում ազատ սենյակները շատ վատ վիճակում են, այնտեղ բնակվելու հնարավորություն պարզապես չկա: Բողոքում են նաեւ, որ տեղափոխված ուսանողներին հնարավորություն են տալիս միայն բնակվել 2-3 հոգու հետ, որն, ըստ նրանց, մեծապես խանգարում է ապագա երաժիշտներին կամ արվեստի այլ բուհերի ուսանողներին պարապել:

Ուսանողներին զայրացրել էր կրթության եւ գիտության նախարարի այն հայտարարությունը, թե «««Ձեյթուն ուսանողական ավան» հիմնադրամի բոլոր խնդիրները լուծված են, ստորագրված են պայմանագրեր ուսանողների հետ, բոլորը տեղավորված են»:

Ուսանողները հավաստիացնում են, որ կան բնակիչներ, որոնք դիմել են սենյակներ ստանալու պայմանագրեր կնքելու համար, սակայն մերժվել են: Դրանց մեծ մասը բողոքի մասնակիցներն են:

«Մենք կշարունակենք մեր պայքարը, ասում են նրանք: Թող մեզ հետ հավքի նստեն, թող գոնե մեկ անգամ այցելեն մեզ»:

Վերջերս նրանք կլոր սեղան էին հրավիրել, բայց մարդիկ, որոնք կարող էին լուծում տալ խնդրին, չէին ներկայացել: Այժմ ուսանողները պատրաստ են եւս մեկ անգամ հանդիպում կազմակերպել, միայն թե քննարկեն այս հարցը:

Այս տարի նախորդ տարիների համեմատ շատ քիչ առաջին կուրսեցիներ են եկել հանրակացարան: Ըստ ուսանողների՝ դրա հիմնական պատճառն այս մի քանի ամիսների ընթացքում բարձրացած աղմուկն է:

Չնայած այսօր որոշ ուժերի ճնշմամբ ուսանողների շարքերը նոսրանում են, դեռեւս պայքարողները վստահեցնում են, որ իրենց շարքերը կհամալրվեն նաեւ սփյուռքահայ ուսանողներով: Նրանք խնդիրը համարում են հարված՝ ուղղված մարզերից եկած, սովորելու ցանկություն ունեցող, բայց անապահով ընտանիքների ուսանողներին:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը մասո՞ն է

Սկիզբը՝ էջ 1

Նրա դիտարկմամբ, ներկայումս մեր ղեկավար շրջաններում իրենց ազգերի ու երկրների շահերն են պաշտպանում «յան» ազգանվամբ ռուսներ, հրեաներ, քրդեր, եզդիներ, ասորիներ, թուրքեր, ադրբեջանցիներ եւ այլն: Կազմակերպվում է նպատակային ազգափոխություն, որի մասին են վկայում վերջերս Հայաստանում քաղաքական ապաստան խնդրող հազարավոր քրդերի, աֆրիկացիների եւ այլոց դիմումները, որոնց մի մասը, պրն Ավետիսյանի հավաստմամբ, արդեն բավարարված է: Մյուս վտանգավոր երեւույթը, ըստ նրա, հայ մասոնների առկայությունն է, որոնք իրենց գործունեությամբ նպաստում են երկրում անբարոյական մթնոլորտ ստեղծելուն՝ ենթարկվելով օտար ուժերին: Եվ այսպես, մասոն են եղել Գրիգոր Աշերյանը, Սիմոն Վրացյանը, Ռուբեն Տեր-Մինասյանը եւ այլք: Խիստ անսպասելի էր նրա հայտարարությունը, չնայած արդեն տարածված լուրերի, որ այսօրվա քաղաքական ղեկավարներից մասոն է ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը: «Մոսկվայում այս օրերին նա ավարտեց մեծ օթյակի առաջին փուլը եւ շուտով կմեկնի Փարիզ՝ օծվելու որպես Հայաստանի ապագա նախագահ: Դա կլինի ջհուդա-մասոնական ագրեսիայի վերջին փուլը», ասաց պրն Ավետիսյանը:

Լրագրողների հարցին, թե ինչ ասել է վերջին փուլ, տրվեց պատասխան, որ նրա նախագահ դառնալու դեպքում Հայաստանը հիմնովին կկործանվի: Ովքե՞ր են մյուս մասոնները: «Անի» հյուրանոցում գործող «Ոստարի» ակումբի անդամներ են պատմաբաններ, ազգագրագետներ, գործարարներ: Նրանց անուններն ամբողջությամբ կհրապարակվեն առանձին, իսկ մինչ այդ պրն Ավետիսյանը նշեց մի քանիսի՝ հիշյալ ակումբի նախագահ Ահարոն Ադիբեկյանի, կինոռեժիսոր Ռուբեն Գեւորգյանցի, ազգագրագետ Հրանուշ Խառատյանի անունները: Մեր հարցին, թե խոսե՞լ է ինքը նրանց հետ եւ հաստատե՞լ են նրանք իրենց մասոն լինելը, որքան էլ տարօրինակ է, հնչեց դրական պատասխան:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԹ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ստեղծվեց Եվրոպայի հայկական համագումարը

Բրյուսելի արտակարգ խորհրդաժողովում որոշվեց անվանափոխությամբ լուծել ժնեւյան գրասենյակի հետ ունեցած տագնապը

2003 թվականի սեպտեմբերի 27-28-ը Բելգիայի մայրաքաղաք Բրյուսելում հրավիրված Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի արտակարգ խորհրդաժողովը 16 կազմակերպությունների ու 30 մասնակիցների լիազորությամբ որոշեց վերջ դնել ժնեւի գրասենյակի հետ առկա տարաձայնություններին եւ հիմնադրել նոր կազմակերպություն՝ նոր կանոնադրությամբ եւ ժողովրդավարական գործելաոճով, ընտրելով ավելի ընդհանրական անվանում՝ Եվրոպայի հայկական համագումար (ԵՀՀ): Հիշեցնենք, որ հունիսի 6-8-ը Վենետիկում հրավիրված ԵՀՄՖ 5-րդ խորհրդաժողովում կազմակերպության ընդհանուր քարտուղար Թորոս Սակերյանը հրաժարական էր ներկայացրել: Հետո ստեղծվել էր ճգնաժամային իրավիճակ, քանզի ղեկավարումն անցել էր քաղաքական խորհրդին, որը նույնպես գտնվում էր անգործության մեջ, քանի որ նրա երեք անդամներից մեկը նույն ինքն պրն Սակերյանն էր, մյուսը՝ կես տարի առաջ հրաժարական ներկայացրած Նիկոլա Դավիթյանը եւ երրորդը՝ Վահե Գաբրաշը, որ չէր մասնակցում Վենետիկի խորհրդաժողովին: Այսպիսով, ստեղծված իրավիճակում մնում էր արտակարգ խորհրդաժողովի միջոցով լուծել ֆորումի հետագա ճակատագիրը: Սակայն ինչպես հայտնի է մեր ընթերցողներին, պրն Սակերյանը հետագայում հայտարարեց, որ ինքը չի հրաժարվել իր պաշտոնից եւ սեպտեմբերի սկզբին Ժնեւում հրավիրեց նոր ժողով, ուր հավաքվածները մի անգամ եւս հաստատեցին նրա պաշտոնավարումը, առաջ ընկնելով սեպտեմբերի 27-ին Բրյուսելում հրավիրված ժողովից:

Այս երկփեղկված իրավիճակին ավելացավ նաեւ ԵՀՄՖ անվան տակ երկու կազմակերպությունների գոյության փաստը: Նկատի ունենալով, որ դա շփոթ ու ավելորդ թյուրիմացությունների տեղիք կտա հասարակության շրջանում, բրյուսելյան խորհրդաժողովի առաջին իսկ նիստի ընթացքում որոշվեց ընդհանրապես չքննարկել Թորոս Սակերյանի գործունեությունը, հիմնել ավելի անկախ կազմակերպություն եւ գործունեությունը շարունակել արդեն վերը նշված համագումարի շրջանակներում՝ կենտրոնակայան ունենալով Բրյուսել քաղաքը: Մինչ այդ ներկաները լսեցին քաղաքական խորհրդի անդամ Կարո Հակոբյանի հաշվետվությունը Վենետիկից հետո ստեղծված իրավիճակի մասին, ուր բանախոսը նշեց, որ իրենք առճակատման ճանապարհով չեն գնալու: Իսկ Ռուսաստանի հայկական կոնգրեսի գործադիր քարտուղար Վլադիմիր Ղազարյանն իր ելույթում ներկաներին ծանոթացրեց ժնեւի խորհրդաժողովի արդյունքներին: Նշենք, որ մի քանի կազմակերպություններ մասնակցել էին եւ ժնեւի, եւ Բրյուսելի ժողովներին:

Այնուհետեւ մասնակիցները միջազգային փորձառություն ունեցող իրավաբանների մասնակցությամբ անցան նոր կանոնադրության քննարկմանը: Բուռն բանավեճերի եւ օգտակար շտկումների արդյունքում որպես հիմք ընդունվեց ԵՀՀ նոր կանոնադրությունը:

Կազմակերպության ապագա անելիքների եւ գաղափարախոսության մասին ծրագրային ելույթ ունեցավ Կիպրոսի համայնքի ներկայացուցիչ Գեւորգ Զեյթունցյանը: Հիմնական գնահատականն այն էր, որ նոր կազմակերպությունը պետք է որդեգրի թափանցիկ ու ժողովրդավարական քաղաքականություն՝ ապահովելով համայնքների ու կազմակերպությունների առավելագույն մասնակցությունը, դառնալով նաեւ Հայաստանի անկեղծ զինակիցը սփյուռքում:

Տեղի ունեցան նաեւ կազմակերպության վարչության եւ վերստուգիչ հանձնաժողովի ընտրություններ: Ընտրվեց 7 հոգուց բաղկացած վարչություն, որի առաջին նիստում վարչության նախագահ ընտրվեց Կարո Հակոբյանը (Շվեդիայի հայկական կազմակերպությունների համադրող կենտրոնի նախագահը), իսկ տեղակալ՝ Գեւորգ Զեյթունցյանը (Կիպրոս):

Խորհրդաժողովին մասնակցում էին Անգլիայի, Գերմանիայի, Լատվիայի, Լիտվայի, Շվեդիայի, Նորվեգիայի, Հոլանդիայի, Բելգիայի, Հունաստանի, Կիպրոսի, Ռուսաստանի, Ռումինիայի, Ֆրանսիայի, Չեխիայի եւ այլ երկրների հայ համայնքների ներկայացուցիչներ:

ԵՀՀ հիմնադիր ժողովը ընդունեց նաեւ հռչակագիր նոր կազմակերպության ստեղծման ու նպատակների վերաբերյալ: Աշխատանքային բնույթ կրող խորհրդաժողովի վերջում որոշվեց հաջորդ հանդիպումը կազմակերպել Հունաստանի մայրաքաղաք Աթենքում:

Այսպիսով, եվրոպահայ կազմակերպություններն ունեցան նոր համադրող մարմին՝ Եվրոպայի հայկական համագումարը, որի նպատակն է լինելու համագործակցության մթնոլորտ ստեղծել եվրոպահայ կազմակերպությունների միջեւ, նպաստել եվրոպահայության խնդիրների լուծմանն ու ազգային հարցերի՝ այդ թվում Ցեղասպանության ճանաչմանը: Կազմակերպության ծրագրերում լուրջ տեղ կհատկացվի նաեւ Հայաստանի ու ԼՂՀ պետականությանն աջակցելու միջոցառումներին:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Բրյուսել-Պրահա

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՀԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆԸ

Անկարան անցանկալի է համարում Շվեյցարիայի արտգործնախարարի այցը Թուրքիա

Շվեյցարիայի Վո կանտոնի կողմից այս տարվա սեպտեմբերի 23-ին Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի ընդունումը բավականին սրել է թուրք-շվեյցարական հարաբերությունները: Առաջիկա հոկտեմբերի 6-ին նախատեսված Շվեյցարիայի արտգործնախարար տկն Միշելին Կալմի-Ռեյի երկօրյա աշխատանքային այցը Թուրքիա չի կայանալու, քանի որ սեպտեմբերի 29-ին Թուրքիայում Շվեյցարիայի դեսպանը հրավիրվել է Թուրքիայի ԱԳՆ եւ տեղեկացվել, որ Շվեյցարիայի ԱԳ նախարարի այցը անցանկալի է Վո կանտոնի կողմից Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի ընդունման պատճառով:

Երկօրյա այցի ընթացքում նախատեսվում էր նախարարի այցելությունը Անկարա եւ Թուրքիայի քրդաբնակ շրջանները, որտեղ Շվեյցարիան օգնության ծրագրեր է իրականացնում:

Մեկնաբանելով թուրքական իշխանությունների նման որոշումը ԱԳ նախարար տկն Կալմի-Ռեյը հայտարարել է, որ այցի չկայանալը «չի խթանում Թուրքիայի հետ վերջին տարիներին դանդաղորեն վերականգնվող հարաբերությունները... Նախարարների մակարդակով երկխոսությունը դժվարանում է, եթե չասենք անհնար է դառնում», ավելացնելով, որ կանտոնալ բանաձեւը Ֆեդերալ իշխանություններին ոչինչ չի պարտադրում:

Տկն Կալմի-Ռեյը թուրքական իշխանությունների որոշումը անվանել է «չափազանցված» նշելով, որ «մենք մեր դժգոհությունը փոխանցել ենք թուրքական իշխանություններին»:

Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հետ կապված շվեյցարական իշխանությունները բավականին զգուշավորություն են ցուցաբերում: Այսպես, այս տարի մայիսին Շվեյցարիայի պառլամենտի օրակարգի քննարկման ընթացքում Հայոց ցեղասպանության հարցը հանվեց օրակարգից, հիմնականում կառավարության եւ մասնավորապես Շվեյցարիայի ԱԳՆ-ի ներկայացրած փաստարկների հիման վրա: Շվեյցարիան հանդիսանում է հինգերորդ երկիրը Թուրքիայում կատարված ներդրումների քանակով եւ մեծ զգուշավորություն է դրսեւորում Թուրքիայի հետ հարաբերություններում, չվտանգելու համար այդ երկրում իր տնտեսական հետաքրքրությունները: 2002 թ. Շվեյցարիայի նախագահ Պասկալ Կուշպենը Թուրքիա կատարած պաշտոնական այցի ընթացքում հայտարարել էր, որ «հարգում է հայկական հարցի նկատմամբ թուրքերի նրբազգացությունը»:

Այսօր Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ Շվեյցարիայի Ազգային խորհրդի պաշտոնական դիրքորոշումը հետեւյալն է. «Ափսոսում եւ դատապարտում է ողբերգական տեղահանումներն ու կոտորածները, որոնք տեղի են ունեցել Օսմանյան կայսրության վերջին տարիներին եւ որոնցից բազմաթիվ զոհեր եղան հայ ազգաբնակչության շրջանում»: Դրա հետ մեկտեղ շվեյցարական իշխանությունները գտնում են, որ իրենք չէ, որ պետք է մեկնաբանեն Անատոլիայի պատմությունը եւ որ Շվեյցարիայի արտաքին քաղաքականությունը նպատակաուղղված է հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավմանը՝ խթանելով երկու երկրների երկխոսությունը եւ նման բանաձեւի ընդունումը կարող է վնասել այդ գործընթացին:

Հիշեցնենք, որ սեպտեմբերի 23-ին Շվեյցարիայի Վո կանտոնի Մեծ խորհուրդը (օրենսդիր մարմին) ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը: Ցեղասպանության բանաձեւը առաջադրել էր Վո կանտոնի Մեծ խորհրդի պատգամավոր Մասիմո Սանդրին, եւ ձայների զգալի առավելությամբ ընդունվել Մեծ խորհրդի կողմից:

1998 թ. Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչել է նաեւ Ժնեւ կանտոնը:

2001 թ. մարտի 13-ին Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւը դրվել էր քվեարկության նաեւ Ազգային խորհրդում, որը քվեարկությամբ չընդունվեց՝ 73 դեմ եւ 70 կողմ:

Նախատեսվում է, որ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման նոր բանաձեւը, որն առաջադրել է Ազգային խորհրդի պատգամավոր Ժան-Կլոդ Վոդրոն (Ժնեւի կանտոն) եւ որը ստորագրել են Ազգային խորհրդի 114 պատգամավորներ (ընդհանուրը՝ 200 պատգամավոր), Ազգային խորհրդի քննարկմանը կներկայացվի գալիք դեկտեմբերին:

Այս հարցում Շվեյցարիայի ներքին քաղաքական ակտիվությունը կարող է պայմանավորված լինել նաեւ հոկտեմբերի 19-ին կայանալիք Շվեյցարիայի դաշնային պառլամենտի ընտրություններով:

Ս. Մ.

Մտահոգիչ իրավիճակ Հայաստանին սահմանակից ...

Սկիզբը՝ էջ 1

Մամալաձեն տարիներ շարունակ համարվում է Շեւարդնաձեի հավատարիմը Քվեմո Քարթլիում եւ նահանգապետի պաշտոնը թողեց մի քանի օր առաջ, որպեսզի մասնակցի նոյեմբերի 2-ին Վրաստանում կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններին:

Հիշեցնենք, որ Մառնեուլի շրջանում Հայաստան մտնող ճանապարհները փակվել էին սեպտեմբերի 15-ին, ճիշտ է, միայն մի քանի ժամով: Վրաստանի ադրբեջանաբնակ շրջաններում եւ Թբիլիսիում տարածվում են խոսակցություններ, թե ադրբեջանցիների դժգոհությունների հետեւում թաքնվում է քաղաքականություն, որն ուղղորդվում է Թբիլիսիից:

Ընդհանուր առմամբ, որքան մոտենում են ընտրությունները, Վրաստանի ադրբեջանաբնակ շրջաններում իրավիճակը դառնում է մտահոգիչ:

Սեպտեմբերի 26-ին Բոլնիսի շրջանի ադրբեջանաբնակ Թալավերի գյուղի մոտակայքում տեղի ունեցավ զանգվածային ծեծկռտուք, որին մասնակցում էին մի կողմից հայ լինելու մեջ մեղադրվող Միխայիլ Սաակաշվիլու «Միացյալ ազգային շարժում» կուսակցության, մյուս կողմից՝ ներքին գործերի աշխատակիցները եւ կառավարամետ «Հանուն նոր Վրաստանի» նախընտրական միավորման կողմնակիցները, երբ Սաակաշվիլին եւ նրա համախոհները փորձում էին նախընտրական հանդիպում անցկացնել ի պաշտպանություն իրենց կուսակցության մեծամասնական պատգամավորության թեկնածու՝ ազգությամբ ադրբեջանցի Ջեմալ Մուրադխանովի:

Ծեծկռտուքի ընթացքում, որին մասնակցել է ավելի քան 200 մարդ, մի քանի տասնյակը ստացել է մարմնական վնասվածքներ, Բոլնիսի շրջանի գործադիր իշխանության ղեկավար Զուրաբ Ջափարիձեն Սաակաշվիլուն վիրավորելու նպատակով կոպիտ եղանակով դիմել է նրան հետեւյալ խոսքերով. «Շեն, սումեխո» (Դո՛ւ, հայի մեկը):

Զարդուփշուր մեքենաներով եւ բզկտված վերնաշապիկներով Բոլնիսից վերադառնալով Թբիլիսի, Սաակաշվիլին մամուլի ասուլիս տվեց եւ հայտարարեց. «Շեւարդնաձեն արդեն կորցրել է Վրաստանի տարածքի 1/3-ը եւ թող ուշադիր լինի, այլապես նման առճակատման հետեւանքով կարող է կորցնել ամբողջ երկիրը»:

Բացի Միխայիլ Սաակաշվիլուց, մի շարք այլ վրացի գործիչներ մեղադրվում են հայ լինելու կամ հայկական արմատներ ունենալու մեջ, այդ թվում Նինո Բուրջանաձեն եւ Զուրաբ Ժվանիան: Այս երեք երիտասարդ քաղաքական գործիչներն ունեն ամենաբարձր վարկանիշը:

Մի քանի ամիս առաջ խորհրդարանի փոխնախագահ Վախթանգ Ռչեուլիշվիլին Զուրաբ Ժվանիային անվանել էր «արվամոլ եւ հայ», ինչի պատճառով դաժան ծեծի ենթարկվեց Ժվանիայի կողմնակիցների կողմից:

Բոլնիսի միջադեպին արձագանքել է Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Վան Բայբուրթյանը՝ կոչ անելով Զուրաբ Ջափարիձեին հրաժարական տալ զբաղեցրած պաշտոնից՝ նրա արարքը գնահատելով հակապետական գործողություն եւ հայ ժողովրդի նկատմամբ վիրավորանք: Այդ հայտարարության համար, ինչպես տեղեկացավ «Ազգը» վստահելի աղբյուրներից, Վան Բայբուրթյանն ստացել է խիստ նախազգուշացում էդ. Շեւարդնաձեից աջակցություն ստացող «Հանուն նոր Վրաստանի» նախընտրական բլոկի ամենաազդեցիկ գործիչներից մեկից՝ նույն Լեւան Մամալաձեից:

Բոլնիսի դեպքերի կապակցությամբ սեպտեմբերի 29-ին վրացական ԶԼՄ-ներում հայտարարությամբ հանդես էր եկել Թբիլիսիում ՀՀ դեսպան Խոսրոեւը:

Մասնավորապես դեսպան Խոսրոեւը նկատել էր տվել, որ նման հայտարարությունները, նկատի ունի «դու, հայի մեկը» արտահայտությունը, եւ վրացական մամուլում որոշ քաղաքական գործիչների՝ հայկական ծագման մասին հրապարակումները կարող են Վրաստանում ազգամիջյան առճակատումների հանգեցնել:

Դեսպանը ցավով նշել է, որ «հայ» բառը բացասական իմաստով օգտագործել է պաշտոնատար անձը, այս դեպքում՝ Բոլնիսի շրջանի գործադիր իշխանության ղեկավար Զ. Ջափարիձեն, եւ հույս հայտնեց, որ վրաց ժողովուրդը թույլ չի տա նման փաստերի կրկնությունն ապագայում:

Բոլնիսի միջադեպի առիթով հայտարարություն են տարածել Թբիլիսիում ԱՄՆ եւ Ադրբեջանի դեսպանատները, իսկ «Նոր աջեր» կուսակցության առաջնորդ Դավիթ Գամղրելիձեն ասել է. «Վրաստանը պետք է մտահոգվի ոչ թե ազատ, արդար ընտրությունների, այլ՝ անարյուն ընտրությունների անցկացումից»:

Նախագահ էդ. Շեւարդնաձեն, որ երբեմն հայտարարում է հայ ժողովրդի հանդեպ իր տածած հարգանքի մասին, չի դատապարտել Զ. Ջափարիձեի անպարկեշտ կեցվածքը: Ուշագրավ է, որ Շեւարդնաձեն չդատապարտեց իր համախոհ Վ. Ռչեուլիշվիլուն, երբ վերջինս Զ. Ժվանիային անվանեց «արվամոլ եւ հայ»:

Մոտ երկու ամիս առաջ ընդդիմությունը հանրահավաքում հայտարարել էր, թե Շեւարդնաձեի ռեժիմը չի տարբերվում Ալիեւի եւ Թյուրքմենբաշու ռեժիմից: Հաջորդ օրը Շեւարդնաձեն իր ռադիոելույթում ներողություն էր խնդրել Ալիեւից. ինչը չարեց նա հայերի դեպքում:

Բեռլինում տոնական համերգ ՀՀ անկախության տոնին

Սեպտեմբերի 26-ին ժամը 17.30-ին Բեռլինի համերգային դահլիճի «Բեթհովեն» սրահում մատուցված հյուրասիրությամբ, այնուհետեւ ժամը 19-ին համերգասրահի փոքր դահլիճում սկսված տոնական համերգով Գերմանիայում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանությունը նշեց ՀՀ ազգային տոնը՝ անկախության 12-րդ տարեդարձը: 400 տեղանոց դահլիճն անշուշտ լեփ-լեցուն պիտի լիներ, հրաշալի առիթ էր ջութակահար Արաբելլա Շթայնբախերի եւ դաշնակահար Վարդան Մամիկոնյանի համերգն ըմբոշխնելու:

Բեռլինում ՀՀ դեսպան Կարինե Ղազինյանի հրավերին արձագանքել էին Բեռլինում հավատարմագրված մոտ 30 դեսպանությունների դիվանագետներ, արտգործնախարարության աշխատակիցներ, Բունդեսթագի պատգամավորներ, որոնց մեջ մեծ թիվ էին ներկայացնում Հարավկովկասյան խմբակցության անդամները, գերմանական խոշոր բանկերի ներկայացուցիչներ, բիզնեսի աշխարհի մարդիկ, ինչպես նաեւ հայ համայնքի ճանաչված դեմքեր:

Տիկին Ղազինյանի ողջույնի համառոտ խոսքին հետեւեց Արաբելլա Շթայնբախերի եւ Վարդան Մամիկոնյանի մեկուկես ժամանոց համերգը: Ծրագրում՝ Ֆրիթց Քրայսլերի ջութակի համար գրված Récitatif et scherzo-ն, Ռավելի ջութակի եւ դաշնամուրի համար գրված սոնատը, Ռավելի Valses Nobles et Sentimentales-ը դաշնամուրի համար, Բաբաջանյանի «Պոեմ» էլեգիան, Խաչատրյանի «Տոկկատան»: Իսկ ամենավերջում, պարզ է, որոտընդոստ ծափեր, բիս, օվացիա...

Ան. Հ.
Գերմանիա

Մտահոգություններ

Հակոբ Ծառոյանը պնդում է, որ իր դեմ հարուցված քրեական գործը եւ մեղադրական եզրակացությունը 100 տոկոսով անհիմն են

Բազմիցս ենք անդրադարձել մեր թերթի հոդվածագիրներից Հակոբ Ծառոյանի արդեն 8 ամիս շարունակվող ապօրինի ձերբակալությանը: Սակայն կացությունը չի փոխվել, եւ ապօրինությունների շղթան շարունակվում է ձգվել: Սա, թերեւս, այն աղաղակող դեպքն է, երբ բացահայտորեն երեւում է անձի անպաշտպանությունը չինովնիկական, տվյալ դեպքում Գեղարքունիքի մարզի դատախազության կամայականությունների առջեւ: Կոռուպցիայի դեմ պայքարը ռազմավարություն հռչակող երկրի ղեկավարները լավ կլինեին ամպագոռգոռ հայտարարություններ կատարելու կամ հանձնաժողովներ ստեղծելու փոխարեն իրենց ուշադրությունը բեւեռեին կոնկրետ փաստի վրա: Հակոբ Ծառոյանի այս նամակը մասնակի կրճատումներով հրապարակելով, նպատակ ունենք հանրությանը եւ խուլուհամր ձեւացող համապատասխան անձանց ներկայացնել ապօրինության այն մթնոլորտն ու օրենքի բազմաթիվ խախտումները, որոնք ուղեկցել են այս գործի ամբողջ ընթացքին:

27.08.2002 թ. իմ նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ, որի արդյունքում 30.01.03 թ. կալանավորվել ու մինչեւ օրս առանց համապատասխան դատավճռի՝ ավելի քան 260 օր գտնվում եմ անազատության մեջ, ընդ որում մեղադրական եզրակացությունը Գեղարքունիքի մարզի դատախազը հաստատել ու դատարան է ուղարկել 2003 թ. մարտի 25-ին:

Որ քրեական գործը կազմվել է օրենքի կոպիտ խախտումներով, կեղծ եւ շինծու ապացույցների հիման վրա, ապացուցել ու հիմնավորել եմ բազմիցս եւ այժմ էլ պնդում եմ, որ թե՛ քրեական գործ հարուցելու որոշումը եւ թե՛ կազմված մեղադրական եզրակացությունը 100 տոկոսով անհիմն են (մասնագիտությամբ մաթեմատիկոս եմ եւ գիտակցում եմ, թե ինչ է նշանակում գրված թիվը):

Սակայն իր սխալն ընդունելու փոխարեն Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունն ամեն քայլի դիմում է, որ «հիմնավորի» իմ «կատարած» հանցանքը, որովհետեւ իմ արդարացման դեպքում առաջանում են որոշակի խնդիրներ, որոնք պետք է լուծվեն դրանից հետո:

Քննարկենք, թե ինչո՞ւ է Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունը ցանկանում իմ մեղքը «հաստատող» դատավճիռ վերցնել:

Անձին անհիմն մեղադրանք հնարավոր է ներկայացնել 2 դեպքում՝

ա) քննիչն անգրագետ է, չի կարողացել օբյեկտիվ ու բազմակողմանի վերլուծել փաստերը եւ կայացնում է չհիմնավորված որոշում.

բ) քննիչը «տուժողից» կաշառք է վերցրել ու այդ նպատակով անհիմն քրգործ հարուցել:

Դիտարկենք յուրաքանչյուր դեպքն առանձին:

Գաղտնիք չէ, որ մինչեւ քրեական գործ հարուցելը այդ գործընթացն անցնում է որոշակի ճանապարհ. քրգործ հարուցելու մասին զեկուցվում է մարզի դատախազին, ՀՀ գլխավոր դատախազության տվյալ մարզի գործունեությունը վերահսկող դատախազին ու վարչության պետին, ՀՀ գլխավոր դատախազության համապատասխան բնագավառը կոորդինացնող դատախազի տեղակալին (նաեւ ՀՀ գլխավոր դատախազին՝ կախված գործի կարեւորությունից): Եթե քննիչի անգրագիտության պատճառով՝ փաստերի ոչ ճիշտ մեկնաբանման արդյունքում քրգործ հարուցվի, ապա այն անմիջապես կնկատվի վերոհիշյալ շղթայի որեւէ օղակում, քննիչին ցույց կտրվեն իր ոչ ճիշտ եզրակացությունները եւ քրգործ չի հարուցվի: Նույնը վերաբերում է նաեւ անձին մեղադրանք առաջադրելուն եւ կալանավորելուն:

Հետեւաբար, քննիչի անգրագիտության եւ փաստերի ոչ ճիշտ մեկնաբանման արդյունքում անձին անհիմն մեղադրանք առաջադրելու եւ քրեական գործ հարուցելու, ինչպես նաեւ մեղադրանք առաջադրելու եւ կալանավորելու տարբերակը բացառվում է:

Եթե ենթադրենք, որ քննիչը կաշառք է վերցրել ու պետք է կաշառատուի պատվերը կատարի ու քրգործ հարուցի, ապա նա միտումնավոր վերոհիշյալ շղթայի բոլոր օղակներում թաքցնում է անձի անմեղությունը հիմնավորող բոլոր փաստարկները, ներկայացնում է միայն այն «փաստերն» ու «ապացույցները» (հաճախ իր ստեղծած), որոնցով «հիմնավորում» է անձի մեղավորությունը, հասնում նրան, որ անձի նկատմամբ անհիմն քրեական գործ է հարուցվում՝ դրանից բխող բոլոր «դրական» (անձը, գիտենալով, որ անմեղ է ու «իր գլխին գործ է սարքվում», չդատապարտվելու համար «լեզու» է գտնում իրեն մեղադրողների հետ ու անազատության մեջ չի հայտնվում) կամ «բացասական» (անձը չի կարողանում «լեզու գտնել» իր նկատմամբ քրգործ հարուցողների հետ, նրան կալանավորում են ու դատապարտում եւ նա որպես «հանցագործ» որոշակի ժամկետով անազատության մեջ է գտնվում) հետեւանքներով:

Երկու դեպքում էլ քննիչը հասնում է իր նպատակին, կատարում է կաշառատուի պատվերը եւ հանգիստ խղճով անցնում հաջորդ հանձնարարության կատարմանը:

Սակայն իմ դեպքում կատարվեց անսպասելին, ես որոշեցի ոչ մեկի հետ բանակցությունների մեջ չմտնել. ՀՀ սահմանադրությամբ եւ գործող օրենքներով հիմնավորել իմ անմեղությունն ու Գեղարքունիքի մարզի դատախազության աշխատողների (Հովսեփ Սարգսյան, Վարդան Ավետիսյան, Ալբերտ Մարգարյան) կատարած անօրինականությունները բացահայտել:

Քրգործ հարուցվելուց ընդամենը 1 օր հետո, համաձայն չլինելով քննիչ Հովսեփ Սարգսյանի քրգործ հարուցելու որոշմանը, սկսել եմ բողոքարկել, դիմել եմ նաեւ դատարան, սակայն պատճառաբանում էին, որ ես քրգործ հարուցելու որոշումն իրավունք չունեմ բողոքարկելու, եւ ոչ ոք չէր հիմնավորում, թե ինչո՞ւ:

Նյութերին ծանոթանալուց հետո կազմեցի հիմնավորում, որ քր.գործ հարուցելու որոշումն անհիմն է եւ որ նյութերի նախապատրաստման ընթացքում Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունը սերտ համագործակցել է դիմումատուի՝ Ճոճկանի գյուղապետ, նախկինում ԲԽՍՄ-ում աշխատած, պաշտոնական դիրքի չարաշահման եւ կաշառք վերցնելու համար դատապարտված Վարուժան Թամազյանի հետ, նրա միջոցով ստեղծել ու քրգործում դրել է կեղծ ապացույցներ, որ նրանք քրեական հանցագործներ են ու պետք է պատասխանատվության ենթարկվեն:

Եթե իմ հիմնավորումները սխալ լինեին, ապա արդեն 2 դատավոր չէր փոխվի, իսկ 3-րդ դատավորը «Քրգործն ըստ ընդդատության Լոռու մարզի առաջին ատյանի դատարան ուղարկելու մասին» որոշում չէր կայացնի: Սակայն, այդ որոշումն անմիջապես բողոքարկվել է Գեղարքունիքի մարզի դատախազի կողմից եւ բողոքը բավարարել է վերաքննիչ դատարանը (նախագահող դատավոր՝ Ս. Ավետիսյան): Ընդ որում, Գեղարքունիքի մարզի 1-ին ատյանի դատարանից վերաքննիչ բողոքի մասին ինձ չեն տեղեկացրել եւ պատճենը չեն տրամադրել (խախտվել է ՀՀ քրդատ. օր.-ի 382-րդ հոդվածի պահանջը), որպեսզի ես չկարողանամ բողոքի դեմ առարկություններ ներկայացնել, իսկ վերաքննիչ դատարանն էլ ինձնից գաղտնի ու առանց իմ մասնակցության է դատական նիստ հրավիրել ու որոշում կայացրել (խախտվել են ՀՀ քրդատ. օր.-ի 390-րդ, 391-րդ հոդվածների պահանջները): Սա մեկ անգամ եւս հիմնավորում է, որ Գեղարքունիքի մարզի դատախազը վախենում է այլ մարզի 1-ին ատյանի դատարանում գործը լսելուց, որովհետեւ ինքը բոլորից լավ գիտի, որ անհիմն քրգործ է հարուցել ու դատարան ուղարկել: Ավելացնենք, որ Գեղարքունիքի մարզի 1-ին ատյանի դատարանում 1-ին դատավորը 3-րդ դատական նիստին ինքնաբացարկ հայտնեց (ՀՀ քրդատ.-ով չնախատեսված տարբերակ), 2-րդ դատավորին մեղադրողն ու տուժողը 3-րդ դատական նիստին բացարկ հայտնեցին (գրեթե չկիրառվող տարբերակ), ինչպես նաեւ 1-ին դատավորի նախագահությամբ 2-րդ դատական նիստին «տուժողը» չներկայացավ ու դատավորը նրան բերման ենթարկելու որոշում կայացրեց, 2-րդ դատավորի նախագահությամբ 2-րդ դատական նիստին «տուժողը» պատճառաբանելով իր վատ զգալը՝ հրաժարվեց ցուցմունք տալը շարունակել, 2-րդ դատավորի նախագահությամբ 1-ին նիստին մեղադրողը նյութերին ծանոթանալու համար 15 օր ժամանակ խնդրեց եւ 3-րդ դատական նիստին դատավորին բացարկ հայտնեց: Արդյունքում, առանց իմ մեղքը հիմնավորող դատավճռի ես ավելի քան 260 օր ազատազրկված եմ:

Ինձ առանց համապատասխան դատավճռի անազատության մեջ պահելու եւ դատական նիստերի ձգձգման պատճառն այն է, որ Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունում արդեն հասկացել են, որ չեն կարողանալու գտնել այն դատավորին, որը կհամաձայնի եւ իրենց անհիմն մեղադրանքը «կհիմնավորի»՝ իմ նկատմամբ մեղադրական դատավճիռ կկայացնի: Չէ՞ որ ՀՀ քր. օր.-ում առկա է 352-րդ հոդվածը (ակնհայտ անարդար դատավճիռ, վճիռ կամ դատական այլ որոշում կայացնելը), ըստ որի (իմ դեպքում) «ակնհայտ անարդար դատավճիռ» կայացնելու համար դատավորը «պատժվում է ազատազրկմամբ երեքից յոթը տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից զրկվելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով»: Եթե հաշվի առնենք, որ ըստ «Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՀՀ օրենքի «դատավորն անփոխարինելի է ու պաշտոնավարում է մինչեւ իր 65 տարին լրանալը» (հոդված 10), «դատավորն անձեռնմխելի է» (հոդված 10) եւ «Դատավորի լիազորությունները արդարադատության խորհրդի առաջարկության հիման վրա դադարեցնում է հանրապետության նախագահը, եթե...8) նա արդարադատությունն իրականացնելիս թույլ է տվել օրենքի կոպիտ խախտում» (հոդված 30), ապա պարզ է, որ ոչ մի դատավոր իր աթոռը կորցնելու կամ ազատազրկման վտանգն աչքի առաջ ունենալով անարդար դատավճիռ չի կայացնի, որքան էլ իրեն այդ մասին խնդրի Գեղարքունիքի մարզի դատախազը:

Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունում նաեւ չեն կարողանում համաձայնել այն փաստին, որ ես պետք է արդարացվեմ, որովհետեւ, անկախ այն բանից, թե ի՞նչ պատճառով (անգրագիտության թե շահագրգռվածության) է իմ նկատմամբ ակնհայտ անհիմն հետապնդում սկսվել, իմ արդարացման դեպքում եթե մեղադրանք ներկայացվի Գեղարքունիքի մարզի դատախազ Ալբերտ Մարգարյանին, դատախազի օգնականներ Հովսեփ Սարգսյանին ու Վարդան Ավետիսյանին, նրանց կողմից տուժող ճանաչված Ճոճկանի գյուղապետ Վարուժան Թամազյանին եւ ակնհայտ սուտ ցուցմունքներ տված վկաներին, ապա կստացվի մի իրավիճակ, որտեղ ենթակա-ղեկավար հարաբերությունները չեն գործելու, բոլորն էլ ցանկանալու են փրկվել ու ամեն ինչ դիմացինի վրա բարդել: Արդյունքում ճշմարտությունը կպարզվի եւ յուրաքանչյուրն իր արածին համարժեք պատիժ կստանա:

Իսկ բոլոր անկանխատեսելի հետեւանքներից կարելի է ձերբազատվել, եթե «հիմնավորվի» իմ «կատարած» հանցագործությունը եւ ես հայտնվեմ անազատության մեջ: Եվ այդ է պատճառը, որ Գեղարքունիքի մարզի դատախազն ամեն քայլի դիմում է, որ իմ նկատմամբ մեղադրական դատավճիռ վերցնի: Սակայն ես մտադրություն չունեմ հանցագործի անուն վաստակելու եւ պայքարելու եմ իմ արդարացման, իմ խախտված իրավունքները վերականգնելու, իմ իրավունքներն ու արժանապատվությունը խախտողներին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու համար՝ անկախ դրա համար ծախսվող ժամանակահատվածից:

ՀԱԿՈԲ ԾԱՌՈՅԱՆ

Պետությունը շռայլություն է համարում միջոցներ հատկացնել այս ասպարեզին

Մեր փոքրիկ հողակտորի վրա հայտնաբերվել են մոտ 3500 տեսակ բարձրակարգ ծաղկավոր բույսեր, ավելի քան 17500 կենդանատեսակներ: Հայաստանը մոլորակի այն եզակի անկյուններից է, որն աչքի է ընկնում էնդեմիկ, այսինքն միայն մեր տարածքին բնորոշ տեսակների առատությամբ: Յուրաքանչյուր 1 կմ քառակուսու վրա, օրինակ, հանդիպում են ավելի քան 100 տեսակ բարձրակարգ բույսեր: Դրանց մեծ մասն ընդգրկված է հենց պահպանվող տարածքներում՝ արգելոցներում, արգելավայրերում, ազգային պարկերում: Այսօր հանրապետությունում 3 պետական արգելոցներ կան («Էրեբունի», «Խոսրովի անտառ», «Շիկահող»), 23 արգելավայր (սրանք աչքի են ընկնում պահպանության նվազ խիստ ռեժիմով եւ կոչված են ապահովելու էտալոնային տեսակների ու համալիրների վերարտադրությունը), 2 ազգային պարկ («Սեւան» եւ «Դիլիջան»): Վերջիններս կարող են օգտագործվել նաեւ իբրեւ հանգստավայրեր: Եվ ոչ միայն «Էրեբունի» արգելոցն է հատկանշվում համաշխարհային արժեքով: «Շիկահողի» արգելոցում արեւելյան հաճարենու անտառակներ կան, որոնք, գիտնականների հավաստմամբ, մնացորդային ձեւով մեզ են հասել սառցադաշտային ժամանակներից: Այստեղ է նաեւ հանրահայտ սոսիների (արեւելյան չինար) պուրակը, որն իբրեւ բնական համալիր, հազվադեպ երեւույթ է ողջ աշխարհի համար: Կամ հրաբխային ծագում ունեցող բարձրլեռնային Արփի լիճը, որ գտնվում է 2200 մ բարձրության վրա: Այն համարվում է միջազգային նշանակության գերխոնավ տարածք եւ ջրլող թռչունների բնադրավայր, Ռամսարի կոնվենցիայի համաձայն, ներառված է պահպանության ենթակա միջազգային ցուցակներում:

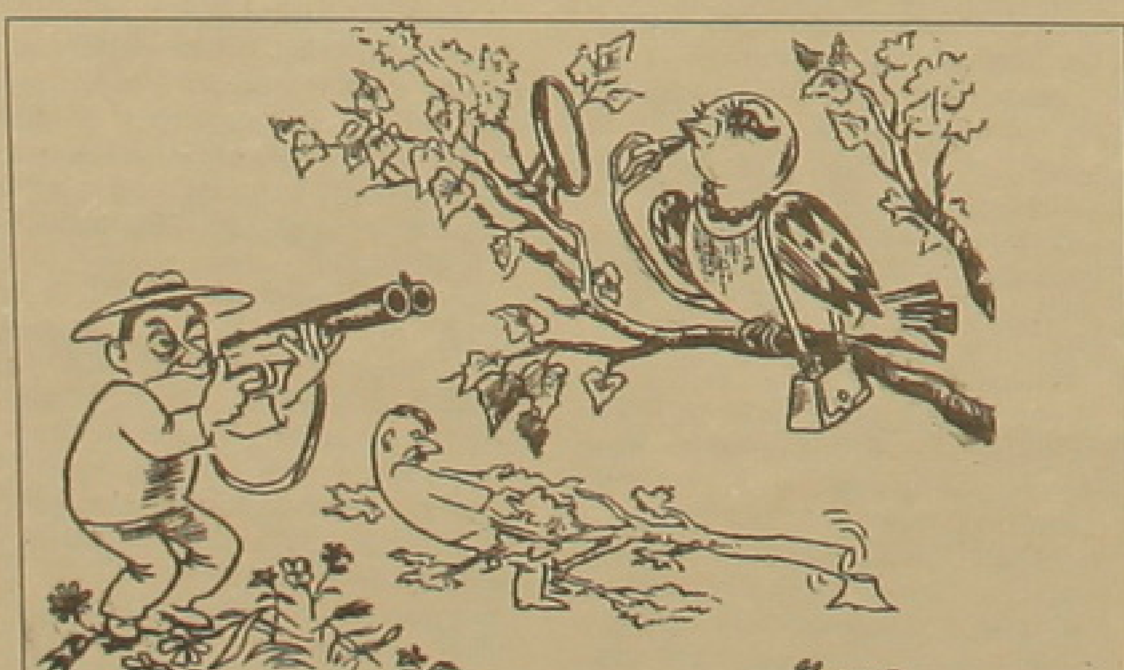

Հատուկ տարածքների պահպանության կարեւոր պայմաններից մեկը՝ նյութատեխնիկական բազան, սկսած արտահագուստից մինչեւ տրանսպորտային փոխադրամիջոցը, դաշտային աշխատանքների ու գիտական ուսումնասիրությունների համար անհրաժեշտ սարքերն ու սարքավորումները, խիստ աղքատիկ է կամ բոլորովին գոյություն չունի: Եղածն էլ հնամաշ է ու գործածության համար ոչ պիտանի: Վերջին 15 տարվա ընթացքում պահպանվող տարածքներից ոչ մեկը կրակմարիչներ չի ստացել: Մինչդեռ հայտնի է, որ մեր անտառներն ընդհանրապես հրդեհավտանգ են: Չեն իրականացվում նաեւ հակահրդեհային միջոցառումներ, օրինակ, բանուկ արահետների ստեղծում, ճանապարհների բարեկարգում: Առաջներում հրշեջ մեքենաները մասնագիտացված խմբերի հետ մշտապես ներկա էին հատուկ պահպանվող տարածքներում, այսօր այդ մասին խոսք անգամ չի հնչում: Նույնիսկ պահպանություն իրականացնող աշխատողների կազմը մի քանի անգամ պակաս է անհրաժեշտ թվից:

Հասկանալի պատճառներով միայն ենթադրաբար ու երեւակայության գերլարումով կարելի է դատողություններ անել, թե ինչ է կատարվում այսօր հատուկ պահպանվող տարածքներում: Արգելոցը նաեւ գիտահետազոտական հիմնարկ է համարվում, ուր ամենամյա մոնիտորինգներ պիտի իրականացվեն: Սակայն դրանք վաղուց արդեն հիշողություն են դարձել: Պետությունը շռայլություն է համարում միջոցների հատկացումն այս կարգի հետազոտությունների համար: Լոկ հայեցողական դիտարկումներով ասվում է, որ, օրինակ, Խոսրովի արգելոցում առկա է մեր բուսաշխարհի գենոֆոնդի մոտ 60-65 տոկոսը: Թե իրականում ինչ վիճակում են այդ բոլոր մեծարժեք տեսակները, ոչ ոք չի կարող ասել: «Եթե հնարավոր լիներ, մեր նվիրյալ բնասերներից շատերը, այնուամենայնիվ, անկախ ամեն ինչից, նման կարգի ուսումնասիրություններ կիրականացնեին: Սակայն մոնիտորինգը չափազանց թանկ, միջոցներ ու ժամանակ, գիտական արշավախմբերի մասնակցություն պահանջող աշխատանք է, որը վեր է նրանց ուժերից», ասում է Հայաստանի կանաչների միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՊԱՅՔԱՐԸ ՍՐՎՈՒՄ Է

Թուրքերն ազգային կոմիտե են հիմնում ընդդեմ հայերի

Միջազգային ասպարեզում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման գործում արձանագրված հաջողությունները ստիպել են թուրքական կառավարությանը դիմել ծախսատար նոր միջոցների՝ պայքարելու հայկական քարոզչական ջանքերի դեմ: Նոր ծրագրերն ապացույց են, որ ցարդ երեւան եկած Հայ-թուրքական հաշտեցման կոմիտեն կամ Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտն իրենց նպատակին չեն հասել:

Այժմ թուրքական կառավարությունը հիմնել է «Թուրք-հայկական հարաբերությունների ազգային կոմիտե» անունով մի կառույց, որն անմիջական հսկողության տակ է լինելու 1980-ի զինվորական հեղաշրջումից ի վեր գործող բարձրագույն կրթության պետական խորհրդի: Կոմիտեի նպատակն է լինելու իբր գիտական ուսումնասիրություններ կատարել հայկական թեմաների շուրջ: Իրականում, սակայն, ակադեմիական հետազոտությունների քողի ներքո թուրք կառավարությունը հետապնդում է ընդլայնել հայերի վերաբերյալ հեստախուզական տվյալների ծեռք բերումը: Ահա այդ նորակազմ կոմիտեի նպատակներին, կառուցվածքին եւ գործունեության վերաբերյալ տվյալներ, որոնք հրապարակվել են «Օֆիշըլ գազեթի» (պաշտոնական թերթ) էջերում:

Նպատակները

ա) Ստեղծել համապատասխան մթնոլորտ համալսարաններում կատարելու գիտական ուսումնասիրություն թուրք-հայկական հարաբերությունների, հայկական մշակույթի, քաղաքականության պատմության եւ համայնքային կառույցների մասին:

բ) Հետաքրքրություն առաջացնել հայկական թեմաների վերաբերյալ եւ ընդլայնել առկա ծրագրերը:

գ) Օժանդակել թուրք եւ օտար արտասահմանյան գիտնականներին՝ կատարելու գիտական հետազոտություն թուրքական արխիվներում:

դ) Ապահովել համագործակցություն թուրք եւ օտար գիտնականների միջեւ:

ե) Գիտնականներին տրամադրել անհրաժեշտ աղբյուրագիտական նյութեր:

զ) Աշխատել, որ ուսումնասիրությունների արդյունքները հասնեն համապատասխան հասարակությանը:

Կառուցվածքը

Ազգային կոմիտեն կազմված է 14 անդամներից, որոնցից երկուսը բարձրագույն կրթության պետական վարչությունից են, 7-ը՝ հայ եւ կովկասյան ազգությունների գիտնականներից (ընտրությունը կատարում է թուրքերի բարձրագույն կրթության խորհուրդը) եւ 5-ը՝ այն մասնագետներից, որոնք զբաղեցնում են բարձր պաշտոններ պետական կամ մասնավոր հիմնարկություններում: Կոմիտեի նախագահին ու փոխնախագահին նշանակում է բարձրագույն կրթության խորհրդի նախագահությունը:

Գործունեությունը

ա) Մոտիկից հետեւել եւ արժեւորել համալսարաններում հայկական պատմության, մշակույթի, տնտեսության, արտաքին հարաբերությունների, լեզվի եւ գրականության վերաբերյալ կատարված աշխատանքները:

բ) Այդ թեմաների վերաբերյալ առաջարկներ պատրաստել համալսարաններին եւ այլ հաստատություններին ներկայացնելու համար:

գ) Վերապատրաստման կուրսեր ստեղծել համալսարաններում եւ այլ հաստատություններում:

դ) Թուրք մասնագետների համար ստեղծել համապատասխան մթնոլորտ՝ ճիշտ եւ գիտական ուսումնասիրություն կատարելու: Հիմնել գրադարաններ այդ նպատակի համար:

ե) Հիմնել տեղեկատու կենտրոններ, որտեղ գիտնականներն ու հասարակությունն ազատ մուտք ունենալով՝ տեղեկանան կատարված աշխատանքներին:

զ) Թուրք գիտնականների համար պատրաստել արխիվային նյութեր, որոնք կընդգրկեն նաեւ տեղեկություններ վերջին զարգացումների վերաբերյալ:

է) Թուրք գիտնականներին տեղեկացնել արտասահմանում կատարվող աշխատանքների մասին:

ը) Գիտական տվյալները լայնորեն տեղակայել էլեկտրոնային միջոցներում:

թ) Անհատ ուսումնասիրողներին կամ հետազոտական աշխատանք կատարող հաստատություններին ուղղություն տալ ուսումնասիրության նոր հորիզոններ բացելու վերաբերյալ:

ժ) Քաջալերել փոխադարձ կապը թուրք եւ հայ կրթական հաստատությունների միջեւ:

ժա) Քաջալերել համագործակցությունը Հյուսիսային Ամերիկայի, Արեւմտյան Եվրոպայի, Ռուսաստանի եւ այլ երկրների ուսումնասիրողների միջեւ:

ժբ) Կազմակերպել միջազգային սիմպոզիումներ եւ կոնֆերանսներ:

Բյուջե

Թուրք-հայկական հարաբերությունների ազգային կոմիտեի տարեկան բյուջեն (գումարը չի նշված) տրամադրում է բարձրագույն կրթության խորհուրդը:

Թուրքերի նման քայլերի դիմաց մենք՝ հայերս, պետք է պատրաստ լինենք հաջող ավարտի հասցնելու մեր պայքարը:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

ԸՍՏ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ

Ահաբեկչական 6 խմբավորումներ պատերազմ հայտարարեցին «սիոնիզմին եւ խաչակիրներին»

Եմենի «Ալ Բալագ» թերթի տվյալներով, արաբական 6 ահաբեկչական խմբավորումներ միավորվել են «Ղաիդա ալ ջիհադ» («Ջիհադի հիմք») կազմակերպության մեջ եւ պատերազմ են հայտարարել «սիոնիզմին եւ խաչակիրներին»:

Ահաբեկչական նորաստեղծ դաշինքի մեջ են մտնում «Ալ Ղաիդա», «Եգիպտական ջիհադ», «Եմենյան ջիհադ», «Ադեն Աբյանի իսլամական բանակ», «Արաբիայում Մուհամմեդի զինակիցների թոռներ» եւ «Ալժիրի զինակոչի սալաֆյան խմբավորում» կազմակերպությունները: Դաշինքի առաջնորդ է ընտրվել Ալ Մուաթազ ալ Յամանին:

Նորաստեղծ դաշինքը հայտարարությամբ եմենցիներին հորդորում է հեռու մնալ օտարերկրյա դեսպանատներից, ընկերություններից եւ կառավարական օբյեկտներից, որոնք թիրախներ են դառնալու:

Միաժամանակ «Ալ Ղաիդայի» եմենյան մասնաճյուղը հայտարարել է, թե Եմենում դադարեցնում է իր գործունեությունը: ՌԻԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ «Ալ Ղաիդայի» անունից նման հայտարարություն է տպագրվել եմենյան «Ան Նաս» թերթում: Փաստաթղթում նշվում է, թե «Ալ Ղաիդան» որոշել է «այլեւս չհեղել մուսուլմանների եւ նրանց եղբայրների արյունը», չհարվածել Եմենի եւ համաձայնագրերով այդ երկրին կապված օտար պետությունների շահերին:

Թերթի տվյալներով, «Ալ Ղաիդան» համանման նամակ է հղել Եմենի նախագահ Ալի Աբդուլլահ Սալեհին՝ հորդորելով դադարեցնել կազմակերպության կողմնակիցների հալածանքները եւ ազատ արձակել կալանավորներին: Միաժամանակ նախագահից պահանջվում է արգելել օտարերկրյա զորքերի մուտքը Եմենի տարածք:

Տարիներ շարունակ Եմենը համարվում էր «Ալ Ղաիդայի» միջնաբերդ, որտեղ ապաստան էին գտնում ահաբեկիչները եւ Աֆղանստանում կռված արաբները: «Ալ Ղաիդան» եւ ահաբեկչական այլ խմբավորումներ պատասխանատվություն էին ստանձնել մասնավորապես Ադենի նավահանգստում ամերիկյան «Քոուլ» ռազմանավի եւ ֆրանսիական «Լիմբուրգ» հեղուկանավի պայթեցումների, ինչպես նաեւ տասնյակ այլ ահաբեկչությունների համար:

Պ. Ք.

Այցագրային ռեժիմ Ռուսաստանի եւ Լեհաստանի միջեւ

Երեկվանից ուժի մեջ մտավ ռուս-լեհական համաձայնագիրը, ըստ որի այցագրային ռեժիմ է սահմանվում Ռուսաստանի եւ Լեհաստանի քաղաքացիների փոխադարձ ուղեւորությունների համար:

Կալինինգրադում Լեհաստանի Հանրապետության գլխավոր հյուպատոսությունում ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել են, որ ՌԴ քաղաքացիներն այսուհետեւ կկարողանան Լեհաստան մուտք գործել եւ այնտեղով անցնել անձը հաստատող փաստաթղթով եւ այցագրերով: Փոքր երեխաների անունները պետք է գրված լինեն նրանց ուղեկցող անձանց փաստաթղթերում, իսկ 6 տարին լրացած երեխաները պետք է նաեւ ունենան լուսանկար:

Ռուսաստանցիների համար Լեհաստանի այցագրերը վճարովի են: Սակայն Կալինինգրադի մարզում մշտապես բնակվող ՌԴ քաղաքացիները դրանք ստանում են անվճար, այդ թվում՝ բազմակի, մինչեւ մեկ տարի ժամկետով եւ անհրավեր այցագրերը:

Ֆրանսիական եւ հոլանդական ավիաընկերությունները կմիավորվեն

Ֆրանսիական «Էր Ֆրանս» եւ հոլանդական KLM ավիաընկերությունների ղեկավարները երեկ համատեղ մամլո ասուլիսում հայտարարել են, որ հոկտեմբերի 15-ին ստորագրվելու է միավորման համաձայնագիր: Նրանք հրապարակել են փաստաթուղթ, որը սահմանում է միավորման ընթացքի փուլերը:

Հոլանդական ավիաընկերության ներկայացուցիչները, սակայն, հայտարարել են, թե «Էր Ֆրանսի» հետ բանակցությունները դեռ շարունակվում են: Նրանց խոսքերով, հոլանդական արհմիությունները երկյուղներ ունեն, թե ավիաընկերությունների դաշինքը

Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ մինչ հոկտեմբերի վերջը գործարքը պետք է հաստատեն Ֆրանսիայի եւ Հոլանդիայի արդարադատության մարմինները, ինչպես նաեւ Եվրահանձնաժողովը:

2004 թ. մարտին ընկերությունների բաժնետերերին կառաջարկվի իրենց բաժնետոմսերը փոխանակել նորաստեղծ հոլդինգի բաժնետոմսերով: Նույն ամսվա վերջերին կանցկացվի բաժնետերերի արտահերթ ժողով:

կհանգեցնի KLM-ի անձնակազմի կրճատմանը, թեեւ ընդունված փաստաթղթում նշվում է, որ կրճատումներ չեն լինելու:

Նոր ավիահոլդինգը կոչվելու է Air France-KLM եւ կդառնա մեծությամբ աշխարհում 3-րդ եւ Եվրոպայում խոշորագույն ավիաընկերությունը: Իր չափերով այն կզիջի միայն «Ամերիքըն էրլայնզ» եւ «Դելտա» ավիաընկերություններին: Այդուհանդերձ, լիակատար միաձուլում տեղի կունենա առնվազն 8 տարի հետո:

Գուանտանամոյում ձերբակալվել է ամերիկացի 3-րդ կասկածյալը

Գուանտանամո կղզու ամերիկյան ռազմակայանում ամերիկացի զինծառայողների շրջանում բացահայտված լրտեսների թիվը շարունակում է աճել: Ֆրանսպրես գործակալությունը հաղորդում է, որ երեքշաբթի օրը ձերբակալվել է ամերիկացի երրորդ կասկածյալը: Խոսքն այս անգամ քաղաքացիական անձի՝ պայմանագրով ռազմակայանում աշխատող մի թարգմանչի մասին է:

Ավելի վաղ՝ հուլիսի 23-ին եւ սեպտեմբերի 10-ին, դավաճանության մեղադրանքով ռազմակայանում ձերբակալվել էին ամերիկացի երկու զինծառայողներ: Ինչպես հայտնի է, Գուանտանամոյում պահվում են «Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական ցանցի հետ կապեր ունեցող 660 անձինք:

Երրորդ կասկածյալի անունն է Ահմեդ Մեհալբա: Ծագումով եգիպտացի այդ անձնավորությանը ձերբակալել են Բոստոնի օդանավակայանում, երբ նոր էր ժամանել Կահիրեից: Այդ մասին ազդարարվել է ԱՄՆ ներքին անվտանգության նախարարության հայտարարության մեջ:

Բոստոնի դաշնային դատավորը նրան մեղադրել է կեղծ վկայություն տալու համար: Մաքսային ստուգման ժամանակ նրա ուղեբեռներում հայտնաբերվել են կոմպակտ սկավառակներ, որոնցից առնվազն մեկը ռազմական գաղտնիքներ է պարունակում:

Ֆրանսպրեսի թղթակիցը հայթայթել է Բոստոնի դատարանում Ահմեդ Մեհալբայի հարցաքննության տեքստի պատճենը: ՀԴԲ-ի գործակալի անցկացրած հարցաքննության ընթացքում պարզվել է, որ Մեհալբան 2001 թ. հունվարին մասնագիտացել է Արիզոնայի նահանգի զինվորական հակալրտեսական դպրոցներից մեկում:

Ամերիկացի պաշտոնատարներն առայժմ չեն մանրամասնել, թե Ահմեդ Մեհալբայի ձերբակալությունը կապվա՞ծ է արդյոք ավելի վաղ լրտեսության մեղադրանքով ձերբակալված մյուս երկու ամերիկացիների գործերի հետ:

Մեծ Բրիտանիայում ձերբակալվել են 10 ահաբեկիչներ

Բրիտանական ոստիկանությունից ստացած տվյալներ վկայակոչելով, Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Լոնդոնում եւ Մանչեսթրում անցկացված շուրջկալների ընթացքում ոստիկանները ձերբակալել են ահաբեկչության մեջ կասկածվող 10 անձանց: Ենթադրվում է, որ բոլոր կասկածյալները ծագումով ալժիրցիներ են: Նրանց հարցաքննելու են Մեծ Բրիտանիայի ոստիկանության գլխավոր վարչության հակաահաբեկչական բաժնում:

Ռոյթերի տվյալներով, 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից մինչեւ օրս բրիտանացի ոստիկաններն ահաբեկչության կասկածանքով ձերբակալել են մոտ 350 անձանց: Նրանց մեծ մասն ազատ է արձակվել, քանի որ գործերի քննության ընթացքում որեւէ մեղադրանք չի ներկայացվել:

Տարեսկզբին արդեն Լոնդոնի արվարձաններից մեկում ձերբակալություններ էին կատարվել ռիցինի ընդհատակյա արտադրության գործի կապակցությամբ: Ուժեղ ներգործող այդ թունանյութը ներշնչելիս նույնքան թունավոր է, որքան քիմիական զենք զարինը: Ոստիկանության պնդումների համաձայն, ռիցինի ընդհատակյա արտադրության քիմիական լաբորատորիան ստեղծել էին Հյուսիսային Աֆրիկայից եկած ներգաղթյալները: Գործի քննության ընթացքում լիբիական եւ ալժիրյան ծագումով 5 անձանց ներկայացվել էին ահաբեկչությունների նախապատրաստման եւ քիմիական զենքի ակտի խախտման մեղադրանքներ:

Գարեգին Նժդեհի կյանքի անհայտ էջերը

«Ես երբեք չեմ օգտվել արտաքին ուժերից, անգամ հարազատ պետության միջոցներից: Առաջնորդվել եմ Մամիկոնյանների ուխտով: Հայաստանն է եղել երկրավոր սրբազնագույնն ինձ համար: Շնչել, ապրել եմ նրանով՝ միշտ պատրաստ տառապելու, զոհաբերելու եւ մեռնելու նրա համար»: Իր «Ինքնակենսագրության» մեջ գրել է Գարեգին Նժդեհը: Նրա կենսագրության անհայտ էջերը նորովի վերանայելով՝ Ռաֆայել Համբարձումյանը կազմել է «Գարեգին Նժդեհ» գիրքը, որը լույս է տեսել Արցախի թեմի առաջնորդարանի հովանավորությամբ: Գրքի «Համառոտ կենսագրական», «Ասույթներ» եւ «Կենսամատենագրություն» բաժիններից ամեն մեկը յուրովի է բացահայտում մեծ հայրենատերի ու ռազմական գործչի անձնային էությունն ու ինքնատիպ մտածողությունը, որ բխում են ազգային գաղափարախոսության ակունքներից ու դառնում իրական կենսակերպ ու գործելաոճ:

Նժդեհի մտքերն այնքան արդիական են, ասես գրված են բոլոր ժամանակների համար, ուսանելի են ողջ հայությանը:

«Հայը Հայաստանից դուրս ենթակա է վատասերումի: Այդ չարիքի դեմ պայքարել հնարավոր է միայն ցեղային արժեքների, առաքինության եւ սրբությունների խոր ճանաչումով ու վերապրումով, մի բան, որ հիմնավորեցի ու անվանեցի ցեղակրոնություն: Դրա նպատակն է՝ անհայրենիք հայությանը հոգեւոր ու քաղաքական անտուն- անտիրությունից փրկելով, դարձնել հայրենատեր: Դա հայրենասիրական շարժում է, որի մեջ վերանորոգվելով միայն պիտի միանան հայության բոլոր հատվածները», այս խոսքերը միանշանակորեն համահունչ են նաեւ մեր օրերին:

Գրքի հեղինակն ամենայն հոգածությամբ ընթերցողին է հաղորդում Նժդեհի կյանքի ու գործունեության պատմությունը, վեր հանելով հայ ազատագրական պայքարում նրա անգնահատելի դերն ու խիզախումները, նաեւ կրած մեծագույն դառնությունները: Նժդեհին դասելով 20-րդ դարի հռետորական արվեստի մեծագույն դեմքերի շարքը, հեղինակը նշում է, որ նրա ռազմական ու քաղաքական տաղանդը պայմանավորված էր նաեւ հռետորական արտասովոր կարողությամբ, որով էլ նա ոգի էր ներշնչում զինվորներին՝ առաջնորդելով ամենաանիրագործելի թվացող սխրանքների: Խոշտանգումներով լի կյանքի վերջին 11 տարիները, որ ինչպես ինքն է գրել, «ողջ-ողջ թաղված, պատի մեջ շարված-զնդանված է եղել», անցան բանտարկության մեջ, սակայն չընկճեցին նրան, չքուլացրին նրա հայրենատեր հոգին:

Հեղինակի համոզմամբ, Նժդեհի բանտարկված լինելու հանգամանքը պատճառ է դարձել նրա աշխատությունների նենգափոխմանն ու սխալ մեկնաբանումներին նաեւ մեր օրերում: Նրա ցեղակրոնությունը հաճախ հակադրվել է քրիստոնեությանը, որն, ըստ հեղինակի, կատարյալ անհեթեթություն է:

Ռաֆայել Համբարձումյանի գրքում առաջին անգամ ներկայացվում են Նժդեհի անգլերեն կենսագրականն ու կենսամատենագրությունը: Կենսագրականը թարգմանել է «Ազգ» օրաթերթի աշխատակից Հակոբ Ծուլիկյանը, որի կատարած անթերի աշխատանքը մեկ անգամ եւս փաստում է անգլերենի նրա փայլուն իմացությունն ու վարպետությունը: Առաջին անգամ են տպագրվում նաեւ Նժդեհի մի քանի նորահայտ լուսանկարները:

Նժդեհին վերստին փառաբանելու հեղինակի մեծ նվիրումը արժանի է դրվատանքի, քանզի նժդեհագիտությունը դեռ շատ խոսք ունի ասելու մեր նորանկախ պետության ապագա կերտողներին:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ջահուկյանի «Լեզվի ընդհանուր տեսությունը» անգլերեն

Եթե հայ մեծանուն լեզվաբանների ու մյուս գիտնականների գործերը խորհրդային տարիներին թարգմանվում էին ռուսերեն ու ռուսալեզու ընթերցողների սեփականությունը դառնալով կրկնակի արժեւորվում, ապա [illegible]

ԳԱԱ ակադեմիկոս Գեւորգ Ջահուկյանի «Լեզվի ընդհանուր տեսություն» մենագրությունն [illegible] Դորա Սաքայանը: [illegible]

[illegible]

Նրա աշխատանքը բարձր գնահատեցին ԵՊՀ պրոֆեսորներ [illegible]

[illegible]

Ս. Պ.

Վաղվա հայի ու Հայաստանի համար

Այսպես է եղել. հայ մարդը [illegible]

Այսպես է նաեւ [illegible] Սամվել Գեւորգյանի անվան թիվ 189 դպրոցին: Այսպես է տոնական օրերին (սեպտեմբերի 1-ին եւ Ռուսաց լեզվի օրը) [illegible]

[illegible] թիվ 189 դպրոցը [illegible]

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ

Անմեռության հնարավորությունը

ՀՐԱՉՅԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԵԼԻՆԵՐՈՎ

Երիտասարդ ստեղծագործողի գրական [illegible]

Արձակագրի համար [illegible] Հրաչյա Սարիբեկյանի առաջին գիրքը ընթերցելիս: «Գուշակություններ հայելիներով» ժողովածուի («Զանգակ» հրատ. 2003 թ., 75 էջ) [illegible]

[illegible]

20-րդ դարավերջյան փիլիսոփայական որոշ ուղղությունների, մասնավորապես էգզիստենցիալիզմի, [illegible] Հրաչյա Սարիբեկյանի [illegible] «Մեծ ապագա»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Էդվարդ Ջրբաշյանի ծննդյան 80-ամյակին

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ակադեմիկոս Էդվարդ Ջրբաշյանի կյանքն [illegible] Էդվարդ Ջրբաշյանի ծննդյան 80-ամյակին նվիրված [illegible]

Ինչպես իր ելույթում նշեց [illegible] Դավիթ Գասպարյանը, [illegible] Էդվարդ Ջրբաշյանի ծննդյան 80-ամյակը նշվում է նաեւ Ազգային գրադարանում, [illegible]

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մարզական

Առաջատարներն ի հայտ են եկել

Երկշաբաթյա ընդմիջումից հետո վերսկսվեցին ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի հանդիպումները։ «A», «B», «C» եւ «D» խմբերում կայացած 2-րդ տուրի հանդիպումներն ի հայտ բերեցին առաջատարներին։

«A» խմբում առաջատարի դերը ստանձնած Մյունխենի «Բավարիան» հյուրընկալվել էր «Անդերլեխտին»։ Գերմանացի ֆուտբոլիստների համար խաղը չափազանց անհաջող դասավորվեց։ Արդեն 36-րդ րոպեին մրցակցին հարվածելու համար դաշտից հեռացվեց «Բավարիայի» խաղացող Պիզարոն։ Բելգիացի ֆուտբոլիստները շատ շուտ իրացրին թվային առավելությունը։ 53-րդ րոպեին Մորնարը գրավեց մրցակցի դարպասը։ Չնայած «Բավարիան» խաղում էր 10 հոգով, սակայն ի վերջո կարողացավ վերականգնել հավասարակշռությունը։ Սանտա Կրուզը 74-րդ րոպեին վերջակետ դրեց հանդիպմանը։ Ֆրանսիայի չեմպիոն «Լիոնը», որն առաջին տուրում հաղթել էր, այս անգամ Գլազգոյում զիջեց «Սելթիկին»։ Ճիշտ է, դաշտի տերերին հաղթանակն այնքան էլ հեշտությամբ չտրվեց։ Միայն խաղավարտից 20 րոպե առաջ շոտլանդացիներին հաջողվեց բացել հաշիվը։ Աչքի ընկավ Միլլերը։ 8 րոպե անց Սաթոնն ամրապնդեց «Սելթիկի» հաղթանակը։ Բավական թեժ մրցակցություն էր ծավալվել «B» խմբում։ Այստեղ առաջատարի դերը ստանձնել է իտալական «Ինտերը»։ Ընդհանրապես, մրցաշարի մեկնարկից առաջ այս խմբում 1/8 եզրափակիչի ուղեգրերի գլխավոր հավակնորդներ էին համարվում «Ինտերն» ու «Արսենալը»։ Եվ եթե «Ինտերն» առայժմ արդարացնում է սպասելիքները, ապա «Արսենալի» մեկնարկը կարելի է անհաջող համարել։ Ճիշտ է, «Ինտերի» ֆուտբոլիստներին հաղթանակը Կիեւի դինամոյականների նկատմամբ չափազանց դժվար տրվեց։ Իտալացիներին հաղթանակ պարգեւեց ամենահաս Քրիստիան Վիերին։ Նա երկրորդ խաղակեսում մտավ խաղադաշտ եւ հանդիպման վերջին րոպեին խփեց հաղթական գնդակը։ Իսկ մինչ այդ, խաղադաշտում գրեթե հավասար պայքար էր ընթանում։ Կիեւցիները մրցակցին խաղային ոչ մի հատկանիշներով չէին զիջում։ Ճիշտ է, առաջինը հաջողության հասան իտալացիները։ 23-րդ րոպեին Ադանին մոտ տարածությունից գրավեց դարպասը։ Քիչ անց Վան դեր Մեյդեն 2-րդ գոլը խփեց, սակայն մրցավարը չհաշվեց այն։ Կիեւցիները շատ արագ վերականգնեցին հավասարակշռությունը։ 34-րդ րոպեին Գիռանեի հարվածից հետո Տոլդոն չկարողացավ իր մոտ պահել գնդակը եւ Ֆյոդորովը գրավեց դարպասը։ Բայց այդ օրը դինամոյականներին վիճակված չէր Միլանից միավոր վաստակած հեռանալ։ Բավական հետաքրքրական պայքարում անցավ ՌԴ չեմպիոն «Լոկոմոտիվի» եւ Անգլիայի առաջնության առաջատար «Արսենալի» մրցավեճը։ Երկու թիմերն էլ դարպասները գրավելու մի շարք նպաստավոր պահեր ստեղծեցին, սակայն հաջող խաղ ցուցադրեցին երկու թիմերի դարպասապահները։ Արդյունքում դարպասներն այդպես էլ մնացին անառիկ։ Խաղից հետո կայացած մամուլի ասուլիսում «Արսենալի» մարզիչ Արսեն Վենգերը դժգոհ էր իր սաների ելույթներից, նշելով, որ թիմը հիանալի հնարավորություն ուներ հաղթելու, սակայն չօգտագործեց գոլ խփելու հիանալի պահերը։ Միեւնույն ժամանակ Վենգերը նշել է «Լոկոմոտիվի» պաշտպանների վստահ խաղը։ Ըստ Վենգերի, «Արսենալն» ավելի մոտ էր հաջողությանը, քան «Լոկոմոտիվը»։ Իսկ ահա վերջինիս մարզիչ Յուրի Սյոմինը շատ գոհ էր իր սաների ելույթից եւ նրանց շնորհավորեց չեմպիոնների լիգայում առաջին միավորը վաստակելու համար։

«C» խմբում վստահ է հանդես գալիս ֆրանսիական «Մոնակոն»։ Երկրորդ տուրում էլ ֆրանսիացի ֆուտբոլիստները սեփական հարկի տակ 4 անպատասխան գնդակ խփեցին մրցակցի դարպասը։ Հունական ԱԵԿ-ն անզոր էր դիմակայելու դաշտի տերերի գրոհներին։ Արդեն առաջին խաղակեսում Ժյուլին ու Մորյենտեսը 2 անգամ գրավեցին հույների դարպասը։ Ընդմիջումից հետո կրկին աչքի ընկավ Մադրիդի «Ռեալի» նախկին ֆուտբոլիստ Մորյենտեսը՝ 3-րդ անգամ ստիպելով հյուրերին գնդակը հանելու ցանցից։ Իսկ խաղավարտից չորս րոպե առաջ Պրսոն հաստատեց խաղի վերջնական արդյունքը՝ 4-0։ «Դեպորտիվոյի» ֆուտբոլիստները սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով պարտության մատնեցին «Էյնդհովենին»։ «D» խմբում երկիշխանություն է։ Երկուական հաղթանակ են տոնել «Յուվենտուսն» ու «Ռեալ Սոսյեդադը»։

«Յուվենտուսը» հյուրընկալվելիս կամային հաղթանակ տոնեց՝ հաստատելով չեմպիոնների գավաթը նվաճելու հարցում գլխավոր հավակնորդ կոչվելու իրավունքը։ «Յուվենտուսի» կազմում խաղի գլխավոր հերոս դարձավ Պավել Նեդվեդը։ Չեխ ֆուտբոլիստը «Օլիմպիակոսի» հետ խաղում 2 անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը։ Այդ գնդակներն էլ ապահովեցին «Յուվենտուսի» հաղթանակը։ Իսկ մինչ այդ, խաղի 11-րդ րոպեին հաշիվը բացել էր Հունաստանի «Օլիմպիակոսի» խաղացող Ստոլտիդիսը։

Չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի նորեկ իսպանական «Ռեալ Սոսյեդադը» հյուրընկալվելիս 2-1 հաշվով հաղթեց Թուրքիայի «Գալաթասարային»։ Արդեն 3-րդ րոպեին Կովաչեւիչն առաջ մղեց իսպանացիներին։ Ճիշտ է, երկրորդ խաղակեսում Խական Շուքյուրը հավասարեցրեց հաշիվը, սակայն Ալոնսոն խփեց հաղթական գոլը եւ հաղթանակ պարգեւեց «Ռեալ Սոսյեդադին»։

Մրցաշարային աղյուսակ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բավարիա	2	1	1	0	3-2	4
2. Սելթիկ	2	1	0	1	3-2	3
3. Լիոն	2	1	0	1	2-1	3
4. Անդերլեխտ	2	0	1	1	2-1	1

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ինտեր	2	2	0	0	5-1	6
2. Դինամո	2	1	0	1	3-2	3
3. Լոկոմոտիվ	2	0	1	1	0-2	1
4. Արսենալ	2	0	1	1	0-3	1

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մոնակո	2	2	0	0	6-1	6
2. Դեպորտիվո	2	1	1	0	3-1	4
3. ԱԵԿ	2	0	1	1	1-5	1
4. Էյնդհովեն	2	0	0	2	1-4	0

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Յուվենտուս	2	2	0	0	4-2	6
2. Ռեալ Սոսյեդադ	2	2	0	0	3-1	6
3. Գալաթասարայ	2	0	0	2	2-4	0
4. Օլիմպիակոս	2	0	0	2	1-3	0

Կասպարովի թիմը գլխավորում է աղյուսակը

Հունաստանի Կրետե կղզում ընթացող շախմատի եվրոպայի ակումբային առաջնությունում 3-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում ռուսաստանյան երկու թիմերի՝ «Տոմսկ-400-Յուկոսի» եւ «Նորիլսկի նիկելի» մրցավեճն էր։ Առաջատարների խմբում գտնվող թիմերի հանդիպումն ավարտվեց մարտական ոչ-ոքի արդյունքով։ Առաջին խաղատախտակի վրա Տոմսկի թիմի առաջատար Խալիֆմանը հաղթեց Դոլմատովին։ «Նորիլսկի նիկելից» առավելության հասավ Օնիշչուկը՝ պարտության մատնելով Բելոզյորովին։ Մնացած պարտիաներում խաղաղ դաշն կնքեցին Մորոզեւիչն ու Դրեեւը, Կոբալիան ու Մալախովը, Ֆիլիպովն ու Զվյագինցեւը, Լանդան ու Նայերը։

Ֆրանսիական ՆԱՕ-ն 5-1 հաշվով առավելության հասավ Մինսկի «Վենիխանկայի» նկատմամբ։ «Լադյա-Կազան-1000»-ը, որ նախորդ երկու տուրերում հարյուր տոկոսանոց արդյունքի էր հասել, այս անգամ Թբիլիսիի թիմի հետ մրցավեճում 1,5 միավոր կորցրեց։ 3-րդ տուրում կրկին խաղատախտակի առջեւ նստեց Գարրի Կասպարովը՝ տոնելով մրցաշարում իր 2-րդ հաղթանակը։ Կասպարովի մրցակիցը Ժոբավան էր։ Հաղթանակներ տոնեցին նաեւ Կասպարովի թիմակիցներ Բոլոգանը (Կախեցվիլու նկատմամբ), Ռուբլյովսկին (Գագանաշվիլու նկատմամբ), Խասլովը (Իզորիայի) եւ Տիմոֆեեւը (Պանցուլայայի)։ «Լադյա-Կազան-1000»-ը հաղթեց 4,5-1,5 հաշվով եւ 3 տուրից հետո 16,5 միավորով գլխավորում է աղյուսակը։

Մակեդոնիայի թիմի կազմում հանդես եկող Վլադիմիր Հակոբյանը, որ նախորդ երկու տուրերում հաղթել էր մրցակիցներին, 3-րդ տուրում հանգստանում էր։ Նրա բացակայությամբ մակեդոնական թիմը 6-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց «Բելֆաստին»։ Այդ հաղթանակի շնորհիվ մակեդոնացիները վաստակեցին 15 միավոր եւ այժմ 2-4-րդ տեղերն են բաժանում ֆրանսիական ՆԱՕ եւ լեհական «Պոլոնիա» թիմերի հետ։ Վերջինս 5,5-0,5 հաշվով հաղթեց ֆրանսիական «Չեսս-92» թիմին։

Սլովակիայի «Կորպորա Մարտինը», որում խաղում է մեր հայրենակից Սերգեյ Մովսիսյանը, 5-1 հաշվով պարտության մատնեց Բելառուսի «Ռոյալին»։ Մովսիսյանը հանդես է գալիս երկրորդ խաղատախտակին եւ առայժմ բավական հաջող է ելույթ ունենում։ 3-րդ տուրում նա հաղթեց Ցեկրոյին։ Սերգեյն անցկացրած 3 հանդիպումներում իր թիմին 2,5 միավոր է պարգեւել։

Կանանց մրցաշարի միանձնյա առաջատար Սերբիայի «Ինտերնետ Պոդգորիցայի» շախմատիստուհիները, որ նախորդ երկու տուրերում միայն հաղթանակներ էին տոնել, այս անգամ 2 միավորի կորուստ տվեցին։ Սերբերի մրցակիցը ռուսական «Լադյա-Կազան-1000» թիմն էր։ Գրանցվեց ոչ-ոքի (2-2)։ Այս տուրում մրցակցի՝ Հունաստանի «Կիդոնի» նկատմամբ բացարձակ առավելության հասավ ֆրանսիական «Կան» թիմը։ 14 միավորով առաջատարն «Ինտերնետ Պոդգորիցան» է։

Լապորտան մտադիր է հրավիրել Անրիին

Դեռ նոր է սկսվել ֆուտբոլային մրցաշրջանն Իսպանիայում, սակայն արդեն «Բարսելոնի» ղեկավարությունը հաջորդ տարվա համար ծրագրեր է մշակում։ Ակումբը մտադիր է հաջորդ տարվա ամռանը թիմ հրավիրել «Արսենալի» ֆրանսիացի հարձակվող Տյերի Անրիին, եթե իհարկե կատալոնացիներն իրավունք ստանան հաջորդ մրցաշրջանում հանդես գալու չեմպիոնների լիգայում։ «Բարսելոնի» նախագահ Ժոան Լապորտան Անրիին համարում է աշխարհի լավագույն հարձակվողներից մեկը եւ շատ է ցանկանում ֆուտբոլիստին տեսնել իր թիմի շարքերում։ Լապորտան գտնում է, որ ի վիճակի կլինի Անրիի համար վճարել պահանջվող գումարը։

Չիլավերտը հերթական գոլը խփեց

Պարագվայցի հանրահայտ դարպասապահ Խոսե Լուիս Չիլավերտը, որը հայտնի է տուգանային եւ 11 մ հարվածների հաջող իրացմամբ, իր հերթական գոլը խփեց։ Հանդես գալով ուրուգվայական «Պենյարոլում», Չիլավերտն այդ ակումբի կազմում իր անդրանիկ գնդակը խփեց։ «Վիյա Էսպանյոլ» թիմի հետ խաղում Չիլավերտը հաջողությամբ իրացրեց 11 հարվածը։ Խաղն ավարտվեց «Պենյարոլի» հաղթանակով (2-0)։ Այդ օրը «Պենյարոլը» նշում էր իր հիմնադրման 112-ամյակը։ Ֆուտբոլիստները հաղթանակով նշանավորեցին այդ տարեդարձը։ Ֆուտբոլասերները մեծ հույսեր են կապել Չիլավերտի հետ, որը վստահ խաղ է ցուցադրում։ Հուլիսից թիմը դեռեւս պարտություն չի կրել՝ 7 խաղում վաստակելով 19 միավոր։

Ռավանելին ընտրեց «Դանդին»

Ինչպես տեղեկացրել էինք, իտալացի հանրահայտ հարձակվող Ֆաբրիցիո Ռավանելին պատրաստվում էր որոշ ընդմիջումից հետո կրկին խաղադաշտ դուրս գալ։ Նրանով հետաքրքրվում էր Անգլիայի առաջին դիվիզիոնում հանդես եկող «Քովենթրի սիթին»։ Թիմի մարզիչ Գարի Մակալիստերը հրավիրել էր Ռավանելիին։ Սակայն անսպասելիորեն իտալացի ֆուտբոլիստը նախընտրեց շոտլանդական «Դանդին»։ Այդ ակումբի նախագահ, իտալացի գործարար Ջովանի դի Ստեֆանոն Ռավանելիի ջերմ երկրպագուներից է։ Թիմի ավագ Քրեյգ Բեռլիից, որի հետ Ռավանելին ժամանակին հանդես է եկել «Դերբի քաունթիում», տեղեկանալով Մակալիստերի հրավերի մասին, Դի Ստեֆանոն ինքը հրավեր ուղարկեց ֆուտբոլիստին։ Իսկ Բեռլին հուսով է, որ Ֆաբրիցիոյի հետ կրկին խաղադաշտ դուրս կգան։

ԹԵՆԻՍ

Սարգիս Սարգսյանը հաջող մեկնարկեց

Մոսկվայի «Օլիմպիյսկի» մարզասրահում մեկնարկել է թենիսի «Կրեմլի գավաթի» խաղարկությունը։ Արդեն մեկնարկից կանանց մրցաշարում, որտեղ խաղարկվում է 1,3 մլն դոլար մրցանակային հիմնադրամ, առաջին անակնկալները գրանցվեցին։ Որակավորման փուլի արգելքը հաղթահարած ռուսաստանցի Վերա Դուշեւինան հաղթեց փորձառու ամերիկուհի Լայզա Ռեյմոնդին (6-2, 7-6)։ Վերա Զվոնարյովան պարտության մատնեց գերմանուհի Ամանդա Կյոտցերին։ Հաջորդ փուլ դուրս եկան նաեւ Մաղեն Վայնգարտները, Տատյանա Պերեբեյնիսը, Ելենա Կոստանիչը, Թինա Պիսնիկը։

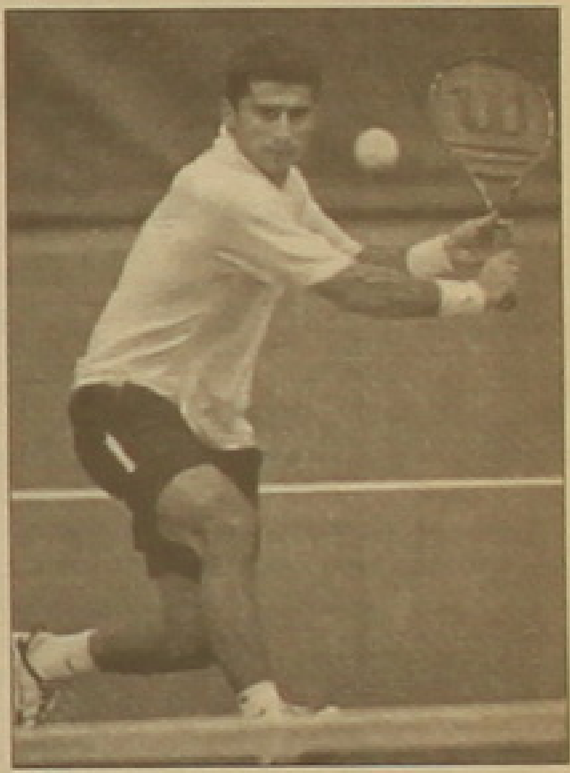

Տղամարդկանց մրցաշարում, որի մրցանակային հիմնադրամը 1 մլն դոլար է, հանդես է գալիս նաեւ Սարգիս Սարգսյանը։ Սարգիսը մրցումները սկսեց զուգախաղից, որտեղ ընկերակցելով վրաց թենիսիստ Իրակլի Լաբաձեին, մրցեց Եվգենի Կաֆելնիկով-Միխայիլ Յուժնի զույգի հետ։ Առաջին խաղափուլն ավարտվեց 7-6 հաշվով՝ հօգուտ ռուսական զույգի։ 2-րդ եւ 3-րդ խաղափուլերում Սարգիսն ու իր խաղընկերն ամեն ինչ արեցին հաղթանակի համար եւ կարողացան պարտության մատնել ահեղ մրցակիցներին (6-4, 7-5)։

Զուգախաղում հաղթանակ տոնելուց հետո, Սարգիսը հաջող հանդես եկավ նաեւ մենախաղում։ Նա երկու խաղափուլում պարտության մատնեց իտալացի Ֆիլիպո Վոլանդրիին (6-1, 6-2)։ Հաջորդ փուլում Սարգսի մրցակիցը կլինի «Կրեմլի գավաթի» հնգակի գավաթակիր Եվգենի Կաֆելնիկովը։ Առաջին անգամ նա հաջողության էր հասել 1996 թ.՝ եզրափակիչում հաղթելով Անդրեյ Չերկասովին։ Երկու տարի անց նա կրկին հաղթեց Չերկասովին։ 2000 թ. նրա մրցակիցը Դենիս Գոլովանովն էր, իսկ մեկ տարի անց Կաֆելնիկովը պարտության էր մատնել Միխայիլ Յուժնուն։ Անցյալ տարի Կաֆելնիկովը եզրափակիչում հաղթել էր Վլադիմիր Վոլչկովին։ «Կրեմլի գավաթի» ընթացիկ մրցաշարում Կաֆելնիկովի մրցակիցը թենիսիստների դասակարգման ցուցակում 160-րդ տեղում ընթացող Իգոր Կուրիցինն էր։ Կաֆելնիկովը, որն այս տարվա վերջին մտադիր է ավարտել ելույթները մեծ թենիսում, առաջին խաղափուլում 6-0 հաշվով հաղթեց մրցակցին։ Երկրորդ խաղափուլում համառ ու անզիջում մրցապայքար ծավալվեց, որն ի վերջո ավարտվեց փորձառու Կաֆելնիկովի հաղթանակով՝ 7-6։

Անակնկալ մատուցեց Դինարա Սաֆինան։ Նա 2 ժամ 25 րոպեում պարտության մատնեց անցյալ տարվա չեմպիոնուհի Մագդալենա Մալեեւային։ 17-ամյա Դինարան, իրեն հիանալի դրսեւորեց։

Տղամարդկանց մրցաշարում եւս անակնկալ գրանցվեց։ Ռուսաստանցի Իգոր Անդրեեւը հաղթեց փորձառու հոլանդացի թենիսիստ Սյենգ Շալկենին։ Ռոխուսը պարտության մատնեց Բյորկմանին (6-4, 6-4), Վինսես Սպեյդան առավելության հասավ Անդրեյ Ստոլյարովի նկատմամբ (1-6, 6-4, 6-4)։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՄԻԱՑԵՔ ՄԵԶ

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶՈՒՄ

Օր	Համայնք	Միջոցառման անվանումը	Ժամ
03.10.03	գ. Հացիկ	Նվիրատվություն հաշմանդամ երեխաներին եւ մշակութային համերգ: Մասնակցում են հաշմանդամ երեխաների ծնողների միությունը, գյուղապետարանի միջնակարգ դպրոցը եւ գյուղի հացաթխման ֆաբրիկայի տնօրինությունը:	17.00
02.10.03.	ք. Արմավիր	Բաց դռների օր պոլիկլինիկայում: Ողջ բժշկական անձնակազմը համայնքի բնակիչներին սպասարկելու է անհատույց:	0.00-17.00
02.10.03.	ք. Արմավիր	Մարզի հանրապետական գրադարան՝ երիտասարդ ստեղծագործողների մեծարում եւ գրքերի նվիրատվություն:	14.30
02.10.03.	ք. Արմավիր	Արմավիրի մարզային մարզադպրոց, մարզադաշտ, սպորտային մարզաձեւերի ցուցադրում:	11.00
03.10.03	գ. Ջանֆիդա	Այցելություն գյուղի անօգնական ծերերին եւ օգնության տրամադրում:	13.00
02.10.03.	գ. Նորապատ	Հաստոցաշինական գործարան ԲԲԸ-ի մշակույթի տան բացում, համերգ, նվիրատվություններ մշակույթի տանը:	18.30
02.10.03.	ք. Էջմիածին	Այցելություն Զվարթնոցի ծերանոց եւ օգնության տրամադրում ծերերին:	12.00
02.10.03.	ք. Էջմիածին	Կավճանկար, թխվածքաբլիթների եւ կաթնեղենի բաժանում:	11.00
02.10.03.	ք. Արմավիր	Արմավիրի մայրության ֆոնդի կողմից նվիրատվություն՝ հոկտեմբերի 2-3-ին Արմավիրում ծնված բոլոր երեխաներին եւ ծերերին:	13.00
02.10.03.	գ. Բաղրամյան	Բարեգործական ակցիաներ եւ մշակութային երեկո:	11.00

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել՝
Հայաստան, Էջմիածին, Կամոյի 4, բն.20:
Հեռ. (031) 5-69-43.
Հայաստան, Երեւան, Ալեք Մանուկյան 9, 5-րդ հարկ, 507 սենյակ, հեռ. (01) 51-20-23

ՄԻԱՑԵՔ ՄԵԶ

ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶՈՒՄ

Օր	Համայնք	Միջոցառման անվանումը	Ժամ
02.10.03	Քաջարան, Տերյան	Նվիրատվություն թիվ 1 մանկապարտեզին (խաղալիքներ):	10.00-10.30
02.10.03	Քաջարան, Չարենց	Նվիրատվություն թիվ 3 մանկապարտեզին (խաղալիքներ):	13.00-13.30
02.10.03	Սիսիանի ֆիզկուլտուրնիկների փողոց	Ֆիզկուլտուրնիկ թաղամասի բարեկարգում: Կկատարվեն թաղամասի բարեկարգման եւ մաքրման աշխատանքներ:	11.00-18.00
03.10.03	Սիսիանի պոլիկլինիկա ՓԲԸ	Պոլիկլինիկայի կողմից ախտորոշում եւ խորհրդատվություններ:	13.00-15.00
02.10.03	Գորիս, թիվ 4 դպրոց	Բարեգործական միջոցառում: Հագուստի տրամադրում երեխաներին:	11.00
02.10.03	Գորիս, «Դադունց» ՍՊԸ	Անվճար հացի տրամադրում սոցիալապես անապահով 50 ընտանիքների:	8.00
03.10.03	Գորիս, բարեգործական ճաշարան	Ծերերի սննդի մատակարարում, տոնական ճաշի տրամադրում:	12.00
03.10.03	Գորիս, «Փարվանա» ՍՊԸ	Հագուստի անվճար կարում սոցիալապես անապահով ընտանիքների անդամներին:	Շուրջօրյա
03.10.03	Կապան	Կլոր սեղան «Ընտանեկան կոնֆլիկտներ եւ երեխաներ» թիվ 6 մանկապարտեզում:	16.00
03.10.03	Կապան, Կարմիր խաչ	Այցելություն կարիքավոր ծերերին:	17.00
02.10.03	Կապան	Օգնություն համայնքի կարիքավորներին (15 հոգի) թիվ 27 հատուկ գիշերօթիկ դպրոցում:	17.00

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել՝
Հայաստան, Կապան, Մելիք Ստեփանյան 6, հեռ.(085) 6-32-20.
Հայաստան, Երեւան, Ալեք Մանուկյան 9, 5-րդ հարկ, 507 սենյակ, հեռ. (01) 51-20-23

www.azg.am

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 02.10.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	570.57	564.90	576.30
EUR	1	եվրո	665.91	661.90	669.90
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.66	17.50	19.80

вклад **Нарекаци**
Мудрость истории

вклад **Хоренаци**
Правота разума

- **1 месяц - 7% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изьятие - в течение **1 часа** и начислением **2,5% годовых**

- **3 месяца - 8,5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изьятие - начисление **2,5%** в течение 1 месяца, **4%** - в течение 2 месяца, **5%** - в течение 3 месяца
- при пролонгации - **подарок "ArCa Classic"**

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO До 10.000	USD, EURO От 10.001 до 100,000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

- Центральный офис

г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) **539870, 539871, 534474**
e-mail: unibank@unibank.am

- Филиалы в г. Ереване:

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

- Филиалы в Армении:

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

ARMENTEL

Ի գիտություն «Արմենտելի» բաժանորդների

Ս. թ. հոկտեմբերի 1-ից սկսվել են 72, 73, 74 կայանների բաժանորդային ցանցի վերամիացման աշխատանքները, որոնք կավարտվեն մինչեւ 2004 թ. մարտի 15-ը: Փոխանջատման հետ կապված բոլոր աշխատանքները կատարվում են «Արմենտել» ՓԲԸ-ի կողմից անվճար:

Նշված ժամանակահատվածում հնարավոր են հեռախոսակապի ընդհատումներ, որոնց համար հայցում ենք Ձեր ներողամտությունը:

Վերոհիշյալ կայանների թվայնացման գործընթացի ավարտից հետո կհաստատվի կայուն եւ որակյալ կապ:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղ

Գերմանական ակադեմիական փոխանակման ծառայությունը (DAAD)՝ Բաց հասարակության ինստիտուտի (OSI) հետ իրականացնում է կրթաթոշակային ծրագիր՝ Անդրկովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի երկրների բուհերի շրջանավարտների ու երիտասարդ դասախոսների համար:

DAAD/OSI համատեղ ծրագիրը նպատակ ունի բարելավելու հումանիտար եւ սոցիալական գիտությունների ոլորտում կրթության եւ գիտության մակարդակն Անդրկովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի երկրներում:

Կրթաթոշակային ծրագիրը նախատեսված է այն ուսանողների եւ շրջանավարտների համար, ովքեր ստացել են առնվազն քառամյա կրթություն (բակալավրի աստիճան) կամ հնգամյա կրթության դիպլոմ (դիպլոմավորված մասնագետի որակավորում), նաեւ նրանք, ովքեր սովորում են մագիստրատուրայում կամ արդեն ավարտել են այն եւ ունեն մագիստրոսի աստիճան: Ծրագիրը նախատեսվում է նաեւ այն երիտասարդ դասախոսների համար, ովքեր ունեն թեկնածուի գիտական աստիճան հետեւյալ մասնագիտությունների գծով՝ քաղաքագիտություն, սոցիոլոգիա, միջազգային հարաբերություններ, իրավագիտություն, տնտեսագիտություն (բացառությամբ՝ բիզնեսի կառավարման գծով) պետական կառավարում, կրթության կառավարում, հանրային առողջապահություն եւ փիլիսոփայություն:

Գերմաներեն լեզվի իմացության քննությունը կկայանա ս. թ. նոյեմբերի 7-ին DAAD-ի գրասենյակում: Խնդրում ենք քննության համար գրանցվել մինչեւ նոյեմբերի 5-ը հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, 375002, Ամիրյան 26, հեռ.՝ 53 74 33:

Մանրամասն տեղեկությունների եւ դիմումի ձեւի համար դիմել DAAD-ի գրասենյակ կամ ԲՀԻՕՀՀՄ գրասենյակ հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, 375010, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ.՝ 54 17 19, 54 21 19, 54 39 01:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. նոյեմբերի 14-ը ներառյալ:

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 1. 10. 2003 Գինը՝ 100 դրամ